

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Актуализация 2014 г.

СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ НА СОЦИАЛНИ УСЛУГИ В ОБЩИНА ДЪЛГОПОЛ (2011 – 2015)

Този документ е създаден в рамките на проект „Усъвършенстване на процеса на разработване и прилагане на политики в община Дългопол чрез ефективна координация и партньорство“, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма “Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, Договор № 13-13-163 от 27.11.2013 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

Раздел А. Контекст и оценка на нуждите

1. Въведение

1.1. Предистория	3
1.2. Обхват и фокус на стратегията	3
1.3. Съответствие с международни, национални и местни политики	4
2. Изводи от анализа на ситуацията и оценка на потребностите в община Дългопол	6
2.1. Тенденции в развитието на община Дългопол	6
2.2. Рискови фактори	9
2.3. Идентифицирани рискови групи и потребности	10
2.4. Анализ на дефицитите на услуги и мерки - общи заключения	14

Раздел Б: Стратегия за развитие на социалните услуги

3. Визия и цели	15
3.1. Визия	15
3.2. Ценности и принципи	15
3.3. Направления и приоритети на областната стратегия. Приоритетни целеви групи.	15
3.4. Цели	17
4. Интервенция – социални услуги и мерки	20
Обобщена таблица за планираните услуги в община Дългопол -2011-2015 г.	28
5. Система за мониторинг	36
5.1. Цели и задачи на мониторинга	36
5.2. Изграждане на система за мониторинг и оценка на Стратегията	37

Раздел В: План за действие

6. Институционална рамка на изпълнението на Стратегията	39
6.1. Отговорности и роли в изпълнението на Стратегията	39
6.2. Механизми на партньорство	42
7. Ресурси	43
7.1. Изграждане на капацитет за изпълнение на Стратегията	43
8. Комуникационна програма	43
8.1. Цели, водещи принципи и дейности на комуникационната програма	43
8.2. Дейности по реализацията на комуникационната програма	44
8.3. Възможни измерители на ефективността на комуникационната програма	44
8.4. Механизми, подходи и техники на комуникационната програма	44
8.5. Оперативно изпълнение на комуникационната програма	45
9. Етапи в изпълнението на стратегията	46

Раздел А. Контекст и оценка на нуждите

1. Въведение

Актуализацията на Стратегията за развитие на социални услуги в община Дългопол за периода 2011-2015 г. се изготвя в рамките на проект: „Усъвършенстване на процеса на разработване и прилагане на политики в община Дългопол чрез ефективна координация и партньорство”, финансиран по ОП „Административен капацитет” (ОПАК), приоритетна ос I „Добро управление”, подприоритет 1.3. „Ефективна координация и партньорство при разработване и провеждане на политики”, бюджетна линия BG051PO002/13/1.3-07, Договор с рег.№ 13-13-163 от 27.11.2013 г.

1.1. Предистория

Социалната политика е част от управлението на обществото, отнася се и влияе на социалния статус и жизнените шансове на социалните групи. Настоящата Общинска стратегия цели да осигури и развие достъпни и качествени социални услуги в община Дългопол, интеграция на общности и индивиди, пълноценна реализация и грижа за хората от рисковите групи.

Стратегията следва основните човешки права, утвърдени в международните документи и конвенции за защита на правата на човека и основните свободи, както и тези за правата на детето. Основната ценност е човекът и правото на всяко човешко същество да развие максимално своите възможности, без оглед на етническа принадлежност, пол, увреждане, възраст, социално положение.

Реформите в социалната сфера започват с приемането на Закон за социално подпомагане и последващите го подзаконовни нормативни актове. В резултат на този закон и последвалите промени, през 2002/2003 г. е създадена правна рамка за предоставяне на социални услуги. Този ангажимент бе възложен на общините като местни органи на самоуправление. С промяната на закона през 2010 година се въведе задължителното изработване на Областни стратегии за развитие на социалните услуги, а от там и разработването на Общински стратегии.

Стратегията е основен документ, насочен към предоставянето на социални услуги на територията на общината за постигане на ефективно планиране, разкриване, финансиране и договаряне на социалните услуги.

Настоящата Стратегия ще даде възможност да се изгради мрежа от устойчиви, необходими и желани услуги в общината, които до тази момент не са развити. Стратегията е основана на визията за достъпни, качествени и ефективни социални услуги, отговарящи на нуждите на потребителите. Ангажираното участие на всички заинтересовани страни осигуряват социално включване, живот в подкрепяща общност и пълноценна реализация.

Стратегията представя основните насоки за развитието на социалните услуги на територията на община Дългопол в периода 2011-2015 г. Това гарантира времева обвързаност с всички политически и стратегически документи, които пряко или косвено се отнасят до развитието на социалните услуги. Стратегическите и свързаните с тях конкретни цели, дейности и индикатори за измерване на постигнатите резултати са изведени въз основа на преглед на капацитета и ресурсите, с които понастоящем разполагаме, както и на основата на анализ на силните и слабите страни, предизвикателствата и възможностите. Информацията е предоставена за анализа на общината, приет от Общинския съвет.

1.2. Обхват и фокус на стратегията

В териториално отношение Стратегията обхваща всички населени места в Община Дългопол: гр. Дългопол, с. Цонево, с. Сава, с. Величково, с. Рояк, с. Боряна, с. Сладка вода, с. Камен дял, с. Аспарухово, с.Красимир, с.Комунари, с. Партизани, с. Лопушна, с. Медовец, с. Поляците. с. Арковна и с. Дебелец.

Тя обхваща мерки и услуги, които са необходими за осъществяване на ефективна политика за подкрепа на индивидите и групите в риск в общината, в съответствие с техните реални потребности и съвременни стандарти.

Общинското планиране има за цел да разкрие и развие социални услуги и достъпа до тях. Към настоящият момент има действащи стратегии в общината, но няма развити социални услуги, което предполага нуждаещите се лица да бъдат насочвани към областния център или други общини. Предвид разстоянието на практика нуждаещите се не ползват тези услуги.

Развитието на социалните услуги в общината трябва да отговаря на потребностите на населението. Няма развити социални услуги за деца, което изключително затруднява работата с рисковите групи и се налага да продължи настаняването им в специализирани институции. За целта е изготвен анализ на ситуацията на общината и са очертани насоките за създаване на мрежа от социални услуги, която да отговаря на нуждите на рисковите групи и да бъде ефективна в своето действие от управленска и икономическа гледна точка.

Стратегията включва социалните услуги, които предстои да бъдат разкрити.

Включените в стратегията социални услуги се отнасят за всички рискови групи на територията на общината. В рамките на стратегията са изведени приоритети, както по отношение на целевите групи, така и по отношение на видовете услуги за периода на действието ѝ.

1.3. Съответствие с международни, национални и местни политики

1.3.1. Национални приоритети в развитието на социалните услуги

Реформите по отношение на развитието на модерни социални услуги започна през 2000 година в сферата на услуги за деца, а след това се преминава към предоставяне на услуги за възрастни. Въведени са отговорности на общините при управлението на социалните услуги на местно ниво. В последните години стартираха редица социални услуги, но за съжаление на територията на общината все още няма разкрити и развити такива. Причините са: неизведени нужди, неравномерно разпределение потребителите в територията и др. Разкриването на всяка услуга зависи изцяло от правилната оценка и броя на потребителите. Друг съществен проблем се явява отсъствието на връзки с другите системи, съпричастни към проблема – здравеопазване, жилищна политика, инфраструктура.

В Националният доклад на България по стратегиите за социална закрила и социално включване 2008 - 2010 г. се определят следните приоритетните направления:

- ✓ Ограничаването на бедността и социалното изключване между поколенията (с акцент върху детската бедност и социално изключване);
- ✓ Активното включване за най-отдалечените от пазара на труда;
- ✓ Равните възможности за най-уязвимите групи в обществото. Националният план залага на:
- ✓ Превантивните мерки;
- ✓ Подкрепата на децата и семействата чрез мерки за подобряване материалното състояние на семействата и развиване на качествени и разнообразни социални услуги;
- ✓ Деинституционализацията като процес и водещо направление в развитието на социалните услуги;
- ✓ Връзката със системите на образование и здравеопазване, като компоненти на концепцията за борба с бедността и социалното изключване сред децата.

1.3.2. Институционална рамка на предоставянето на социалните услуги

В процеса на планиране са включени основните институции с отговорности по отношение на планирането, създаването, предоставянето и управлението на социалните услуги. Тук са взети предвид следните им компетенции:

- Министерство на труда и социалната политика (МТСП) - създава държавната политика в сферата на социалното подпомагане и социалните услуги, определя националните приоритети, заедно с Министерство на финансите определя държавно-делегираните дейности в социалните услуги и разработва разходните стандарти за финансиране на социалните услуги.

- ✓ Министерство на финансите - определя разходните стандарти и тавани за финансиране на социалните услуги в страната.
- ✓ Агенцията за социално подпомагане разрешава откриването и закриването на социалните услуги - държавно-делегирана дейност след изразено становище от РДСП по местонахождение на услугата, разработва методики за социални услуги, упражнява контрол върху изпълнението на социалните услуги, поддържа регистър на доставчиците на социални услуги, чрез местните си структури - дирекции "Социално подпомагане", прави оценка на всеки индивидуален случай и насочване към съответния доставчик на социални услуги.
- ✓ Държавната агенция за закрила на детето - лицензира доставчиците на социални услуги за деца, контролира стандартите и критериите за социални услуги за деца и семейства.
- ✓ Областен управител и Областен съвет за развитие - имат отношение към планирането във всички сфери, в т.ч. и на социалните услуги.
- ✓ Общините - създават общинската политика по отношение на социалните услуги, създават и предоставят социални услуги; възлагат и договарят предоставянето на социални услуги с доставчици, контролират тяхното качество.
- ✓ Доставчици на социални услуги: общини, физически и юридически лица.
- ✓ Обществените съвети за социално подпомагане в общините, ангажирани с обществения контрол.
- ✓ Организации с нестопанска цел и представители на рисковите групи.

1.3.3. Стратегически документи

1.3.3.1 Международни документи

При разработването на стратегическите документи на местно и областно ниво се прилагат принципите, утвърдени в международни нормативни актове, в сферата на социалното развитие, като:

- ✓ Всеобща декларация за правата на човека на ООН;
- ✓ Конвенция на ООН за правата на детето;
- ✓ Конвенция за правата на хората с увреждания на ООН;
- ✓ Международния пакт за социални, икономически и културни права.

1.3.3.2 Национални документи

- ✓ Национален доклад по стратегиите за социална закрила и социално включване 2008 - 2010 година.
- ✓ Национална стратегия за детето 2008 - 2018 година.
- ✓ Национална стратегия за демографско развитие на Република България 2006 - 2020 година.
- ✓ Стратегия за осигуряване на равни възможности на хората с увреждания 2008 - 2015 година.

1.3.3.3. Документи на общинско ниво

- ✓ Общински план за развитие (2007-2013 година).

- ✓ Общинска стратегия за развитие на социални услуги за деца и семейства (2010 -2012).
- ✓ Общинска програма за закрила на детето.

Общинската стратегия следва принципите на законосъобразност и обвързаност с нормативната уредба на Република България - Конституция, Семейен кодекс, Кодекс на труда, Наказателен кодекс, Закон за закрила на детето, Закон за социално подпомагане, Закон за местното самоуправление и местната администрация, Закон за интеграция на хората с увреждания, Закон за закрила от дискриминация и др., както и съответните подзаконовни нормативни актове.

2. Изводи от анализа на ситуацията и оценка на потребностите в Община Дългопол

2.1. Тенденции в развитието на община Дългопол

Тенденциите в демографските процеси в община Дългопол са:

- ✓ Застаряване на населението и регресивен тип възрастова структура;
- ✓ Прогресивно намаляване на населението в общината;
- ✓ Ниска раждаемост, отрицателен естествен прираст;
- ✓ Намаление на дела на лицата в трудоспособна възраст;
- ✓ Изразени външно-миграционни процеси, като най-висок дял имат младите хора;
- ✓ Висок дял на самотно живеещите стари хора и хората с увреждания, пръснати в села в общината;
- ✓ Влошен здравен статус на населението и ниска здравна култура на големи групи от хора (напр. ромското население);
- ✓ Образователно равнище на населението, по-ниско от средното за страната.

Основни заключения за тенденциите в демографските процеси в община Дългопол

В община Дългопол има демографската криза и през последните години тя се задълбочава. Влияние върху демографското развитие на общината оказват световните и национални демографски процеси – намалена брачност и раждаемост, засилена урбанизация, както и специфичните - увеличена смъртност и интензивна емиграция. В резултат на тези процеси населението на общината намалява и застарява ежегодно.

През 1990 г. населението на общината наброява над 17 000 жители. Динамиката показва трайна тенденция на намаление на населението (с около 4% за последните 6 години) или с 609 души през 2012 спрямо 2007 г. По данни от преброяването към 01.02.2011 г. населението на община 14 389 души, а към края на годината намалява до 14 248. През 2012 г. в общината живеят вече 14 091 души., а към 31.12.2013 г. е 13 951.

Територията на общината е неравномерно населена със средна гъстота от 32,64 души. В административния център е концентрирано 34% от населението, а 70% - само в четири от седемнадесетте селища в общината (Дългопол, Медовец, Партизани, Цонево). Четири от селата (Арковна, Дебелец, Красимир и Сладка вода) имат население под 100 души, което непрекъснато намалява.

Негативната динамика на населението се дължи на два демографски процеса, характерни за повечето селски райони. На първо място, броят на трайно напусналите територията на общината надвишава средно годишно с 200 души броя на трайно заселилите се. За периода 1990 - 2005 г. само процесът на икономическа емиграция намалява броя на населението с над 2700 души. Икономическата емиграция, например, подхранва естественото намаляване на населението, тъй като в нея участват най-вече млади семейства или младежи, търсещи по-добро образование или условия за живот извън общината.

Механичният прираст на населението за периода 2007-2012 г. е отрицателен. Намалява от минус 125 лица през 2007 г. на минус 70 лица през 2012 г. В резултат на миграция населението на общината намалява с около 78 души средногодишно.

Общо в резултат на естествен и механичен прираст населението в община Дългопол през 2012 г. е намаляло със 157 души.

По признака пол структурата на населението е сравнително балансирана. Мъжете през 2012 г. са с 53 повече от жените. Градското население е 34%, а в селата живеят 66% от жителите на община Дългопол.

Община Дългопол се характеризира и със силно присъствие на малцинствените общности, които съставят над половината от местното население. По последни данни 47 % от жителите се определят като турци, 5 % като цигани, а 46 % като българи.

През 2011 г. под трудоспособна възраст е 17 % от населението на община Дългопол. Възрастните над трудоспособна възраст са 3 387 души или 24 % от населението. Около 59 % е дялът на населението в трудоспособна възраст на 15 и повече години.

Най-голям относителен дял във възрастовата структура на населението заемат лицата в активна трудова възраст между 30 и 59 години – 40 %, следвани от децата и младежите до 29 години, които са 34 %, а възрастните на 60 и повече години са 26 % от населението.

Икономически активните лица в общината са 36 % или 4422 души от населението на 15 и повече години по данни от последното преброяване. От икономически активните лица заети са 3166 души, останалите са безработни, които активно търсят работа. Пенсионерите заемат относителен дял – 36 % или 4316 души от населението на 15 и повече години в Дългопол.

Заклучения за тенденциите в икономическото развитие, заетостта и безработицата:

Структуроопределящите отрасли на местната икономика са: селско стопанство, дърводобив и дървообработване, хранително-вкусова промишленост, керамична промишленост, производство на строителни материали и туризъм. Водещо значение има селското стопанство. Неговата структура на производство и специализация определят характера на цялата територия и облика на населените места. Земеделието е застъпено във всички селища на общината и има важна роля за цялостното ѝ развитие. В община Дългопол, 93 % от предприятията са микро – с до 9 заети лица. Микро предприятията нарастват и през 2011 г. са 298, спрямо 2007 когато са 203. През 2009 г в общината има 19 малки предприятия и 3 средни предприятия. В общината липсват големи индустриални фирми и производства.

По данни от последното преброяване – 01.02.2011 г. икономически активните лица в община Дългопол наброяват 4422 души. От икономически активните лица заети са 3166 души, останалите са безработни, които активно търсят работа.

През 2012 г. равнището на безработица в община Дългопол е 31,7 %, при средни равнища за област Варна 8,2 % и за страната 11,4 %. За периода 2008-2012 г. този показател постепенно нараства. Причините за високата безработица в община Дългопол са демографската криза, липсата на работни места и несъответствието между професионалната квалификация и пазара на труда, в следствие от преструктурирането на икономиката. Този проблем налага работа по много програми и мерки за насърчаване на заетостта и осигуряване на работни места за стабилизиране пазара на труда в общината.

Безработните младежи до 29 години през 2012 г. са 290, а през 2008 г. - 194.

През 2012 г. – 72 % от безработните в община Дългопол са с основно и начално или по-ниско образование. Лицата със средно образование са 27 % от регистрираните безработни. С висше образование са 27 души или 1,9 % от регистрираните лица в Бюрото по труда.

Възможностите за намиране на работа в община Дългопол са ограничени. Частният сектор наема много малък брой от свободната работна ръка и основно заетост се осигурява чрез различните национални програми. В публичния сектор трудно се освобождават места и там възможностите са изключително ограничени по отношение намиране на работа. В последните години общината участва активно в редица национални програми и мерки, целящи под различна форма ограничаване на безработицата и осигуряване на заетост и доходи за населението.

Заключения за тенденциите в сферата на здравеопазването:

За здравето на населението на общината основно се грижат МЦ I Дългопол, Центъра за спешна и неотложна медицинска помощ и амбулаториите за индивидуални медицински и дентални практики.

При предоставянето на здравните услуги в общината се извеждат и някои негативни изводи:

- ✓ Влошен здравен статус на населението и ниска здравна култура на големи групи от хора (напр. ромското население);
- ✓ Демографското застаряване на населението поставя допълнителни изисквания пред структурата на здравните потребности
- ✓ Няма осигурен постоянен денен достъп до медицински услуги в селата;
- ✓ Поради лошата инфраструктура и отдалеченост на някои села достъпът до навременна спешна и медицинска помощ е затруднен;

Структурата на заболяемостта в общината е в посока завишаване на заболяванията.

Заключения за тенденциите в сферата на образованието:

В община Дългопол 25 % от населението е със средно образование, а 39 % с основно образование. Само начално образование имат 20 % от жителите на общината, с незавършено начално са 7 %, а 308 души никога не са посещавали училище и са напълно неграмотни. Броят на висшистите в общината е 675 или около 5 % от населението, от тях 59 % в града и 41 % в селата.

В общината има общо 12 образователни институции, от които четири детски градини, едно начално училище, четири ОУ, две СОУ и един ОДК.

За периода 2007-2013 г. учениците в общината намаляват с 44. Учителите намаляват с 3 или от 118 в началото на 115 в края на периода. Броят на паралелките за анализирания период се увеличават и през 2012/2013 г. има 82 паралелки или с 6 повече, спрямо учебната 2007/2008 г., когато паралелките са 76. През 2012/2013 г. учениците в Дългопол са 1490.

Заключения за тенденциите в сферата на жилищната политика:

По данни на НСИ от преброяването към 01.02.2011 г. жилищните сгради в община Дългопол са 5 772, а общият брой жилища е 6 364. Около 79 % от жилищните сгради (4586 броя) са постоянно обитавани, 1 185 са необитавани и/или се обитават сезонно. Основната част от жилищата в община Дългопол са собственост на физически лица. Структурата на собствеността ограничава възможностите на общината да провеждат социална жилищна политика. Липсват механизми, които да стимулират инвестиции в тази насока, което ограничава възможностите на общинските власти да провеждат социална жилищна политика. Общината е изключително затруднена да осигури жилища на нуждаещите се. Огромният дял частна собственост поставя с особена острота проблема за "социалните жилища". Общината няма готовност да задоволява най-елементарни жилищни потребности на млади и социално слаби семейства, на лица с различна степен на увреждания, при необходимост. Общински жилища в момента не се строят. Факт е и това, че сегашната система за изграждане на общински жилища е в дълбока криза.

2.2. Рискови фактори

2.2.1. Доходи

Ограниченият достъп до заетост е основният проблем за осигуряване на доходи на семействата, гарантиращи нормален стандарт на живот. Причина за това са малкият брой предприятия, осигуряващи заетост, несъответствие между предлагането и търсенето на труд, ниско образование и високи изисквания за работните места.

Достъпът до заетост е ограничен за няколко специфични групи безработни: хора с основно и по-ниско образование; безработни младежи на възраст 18 - 29 години; хора в предпензионна възраст; хора с увреждания в трудоспособна възраст.

Безработицата и ниските доходи в семействата рефлектират директно върху следните групи с ограничени ресурси за автономност, пряко зависими от своите близки:

- ✓ Деца в многодетни семейства;
- ✓ Деца на самотни родители;
- ✓ Хора с увреждания - деца и възрастни;
- ✓ Майки с деца;
- ✓ Деца от ромски произход.

По отношение на доходите на хората в пенсионна възраст данните показват затруднения в тази възрастова група. Тук основният ресурс за помощ също е семейството и "градината". Във връзка с размера на доходите на хората в пенсионна възраст могат да се изведат следните групи:

- ✓ Хора с минимални и близки до минималната пенсия;
- ✓ Самотни възрастни хора с ниски пенсии;
- ✓ Възрастни хора с безработни деца в домакинството.

2.2.2. Образование

Образованието е фактор за социална интеграция и професионално развитие. Анализът на статическите данни очертава като значими групи в общината хората с основно и по-ниско образование. Техният дял е значим и сред групата на безработните. Образованието определя следните групи в риск:

- ✓ Деца, нередовно посещаващи училище, с фокус деца от ромски произход от семейства в неравностойно положение;
- ✓ Младежи, напуснали рано училище и младежи с основно и по-ниско образование;
- ✓ Възрастни с основно и по-ниско образование.

2.2.3. Структура на семейството

Структурата на семейството, съчетана с други фактори, влияе върху финансовото състояние на неговите членове. В това отношение могат да се оформят следните групи:

- ✓ Многодетни семейства;
- ✓ Непълни семейства - родители, които сами отглеждат децата си;
- ✓ Самотни хора с увреждания;
- ✓ Самотни възрастни хора;
- ✓ Живеещи без брак.

2.2.4. Здравен статус

Липсата на подходящи алтернативи за заетост за хора с увреждания поставя в неравностойно положение семействата им по отношение на източниците на доходи и покриване на нуждите. Ако състоянието на партньора/родителя изисква един от трудоспособните членове на семейството да

полага грижи в ежедневието, това води до допълнително задълбочаване на проблемите, свързани с доходите.

В тази връзка се оформя групата на семейства, в чийто състав има човек с увреждане или с тежък здравословен проблем.

2.2.5. Достъп до здравни услуги

Различни са проблемите, с които се сблъскват хората с увреждания: липса на здравни пътеки, които покриват разходите за лечение; ниски доходи и невъзможност за закупуване на лекарства и осигуряване на необходимото лечение; липса на транспорт до здравните заведения. По отношение на достъпа до здравни услуги най-многобройни в общината са следните групи в риск:

- ✓ Хора в пенсионна възраст, живеещи в отдалечени села;
- ✓ Хора с увреждания и с няколко хронични заболявания.

2.2.6. Изолираност на населеното място

Един от основните проблеми е отдалечеността на някои населени места. Социалният патронаж не достига до тях, поради оскъпяването на услугата от гледна точка на общината. Селата са слабо населени, със затруднен достъп на бърза помощ, в много случаи невъзможност да се достигне до дома в зимния сезон, без редовна транспортна връзка с общинския център, в някои случаи и без телефонно покритие /с. Дебелец и с. Сладка вода/. В голяма част от селата не са достъпни форми на социални услуги и подпомагане. Старите хора са изолирани и разчитат само на партньора си, най-близките съседи и семейството. Поради обезлюдеността на селата и заетостта на децата им в града, те често остават без грижи.

2.3. Идентифицирани рискови групи и потребности

В резултат от анализа на рисковите фактори обособихме няколко ключови рискови групи, които да бъдат обект на въздействието на Общинската стратегия за развитие на социалните услуги. За да превъзмогне индивидът ситуацията на риск, често е необходима подкрепа и за семейството му. Така например превенцията на изоставянето на деца и реинтеграцията им в семейна среда често изисква подкрепа за семейството, за да излезе от кръга на бедност и/или за да се изгради родителски капацитет. При взаимопомощта като основен ресурс за подпомагане и семейството, като мрежа за подкрепа често хората в риск поставят в неравностойно положение цялото домакинство/семейството. Подкрепата за човека в риск често трябва да обхваща и мерки, насочени към семейството му. Анализът на групите в риск очертава и съпътстващи групи, които се нуждаят от подкрепа.

2.3.1. Деца в риск

2.3.1.1. Деца, настанени в институции и отглеждани извън биологичните си семейства

На територията на община Дългопол няма специализирани институции за деца, лишени от родителска грижа. По отношение на децата в риск, от община Дългопол се предприема мярка за закрила - настаняване в специализирана институция, като се настаняват в домове, намиращи се в областта или извън нея. През 2007 год. броят на настанените деца е 15. През 2008 год. са настанени 8 деца, през 2009 год. - 1 дете, а през 2010 до настоящият момент няма настанени деца в специализирана институция. По отношение на тези деца е предприета друга мярка за закрила. В момента в специализирани институции са настанени шест деца от община Дългопол, като пет от тях са настанени в други области. Това възпрепятства контактите между децата и родителите и води до трайна загуба на връзката дете - родител.

2.3.1.2. Деца, настанени при близки и роднини

Броят на децата, настанени при близки и роднини - 30 деца, е висок в сравнение с настанените в специализирани институции и продължава да се увеличава. В тази група попадат деца от семейства на родители с нисък родителски капацитет, самотни родители, многодетни семейства, деца на родители, напуснали страната и деца на родители със здравословни и психически проблеми. Положителната страна на тази форма на отглеждане на деца в риск е, че тя способства извеждане на деца, настанени в институции и реинтеграцията им в разширените семейства. Негативен отпечатък върху процеса е натиска върху социалните служби за формално предприемане на мярката с цел финансово облагодетелстване с предвидените от законодателството форми на подпомагане за този вид грижа. Настаняването при близки и роднини в по-голямата си част е основен механизъм за превенция за институционализация, както и попадането на голям брой деца във всички потенциални рискове.

2.3.1.3. Деца, настанени в приемни семейства

Доброволната и професионална приемна грижа е социална услуга в общността, която за съжаление е слабо развита в общината /1 дете в приемно семейство/. Като цяло законодателната рамка и усилията на социалните служби са насочени в правилна посока за увеличаване броя на приемните семейства и респективно на настанените в тях деца. Услугата *приемна грижа* е ефективен механизъм както в посока на деинституционализация и реинтеграция на децата в биологичните им семейства, така и навременна мярка за деца попаднали в риск, които не са настанени в специализирани институции.

2.3.1.4. Деца с увреждания

Децата с увреждания са сложна целева група /45 деца/, тъй като обединява деца с физически, умствени, комбинирани, психически и сензорни увреждания. Тези деца имат трайни, понякога и необратими значително ограничени функционални възможности, в следствие на заболяване или друго увреждане, което нарушава нормалното им развитие. Основни проблеми на тази целева група деца и техните семейства са липсата на емоционална подкрепа и превантивна работа. Липсата на услуги за семейства води до напускане на работа от родителите, в следствие на което се понижава жизнения стандарт на семейството, бедност и изолация. Родителите нямат нужната подготовка, за да осигурят подходящо преподаване на жизненни умения и навици на децата, в следствие на което се намалява възможността за социална интеграция на детето в обществото.

2.3.1.5. Деца с противообществени прояви и девиантно поведение

В тази група се включват деца, просещи, проституиращи, със зависимо поведение, с извършени престъпления и противообществени прояви. МКББПМН е разгледала 11 възпитателни дела през 2010 г. и е наложила възпитателни мерки на 14 малолетни и непълнолетни. В общината не са регистрирани случаи, касаещи другите представители на тази група.

Основните фактори за извършване на противообществени прояви са занижен родителски контрол и липса на здрава семейна среда, слаба връзка родител - дете; психо - травмиращи семейни взаимоотношения; неблагоприятна приятелска среда; микросоциална и педагогическа занемареност; деформация в ценностната система; бедността.

2.3.1.6. Деца, отпаднали и с риск от отпадане от училище

Основната група деца в риск от отпадане от училище е в гр. Дългопол и с. Цонево. Това са деца предимно от ромски произход.

Работните срещи при събиране на данните изведоха следните проблеми за стартиране на работа с деца в риск от отпадане:

- ✓ Липсата на ЦОП, който да работи с идентифицирани деца в риск от отпадане;
- ✓ Недостатъчен човешки ресурс в ОЗД за обхващане на случаите в общината.

2.3.1.7. Деца със специални образователни потребности

Сравнително не голяма рискова група - 15 деца, която изисква различен подход, фокусиран върху индивидуалната работа. Проблемите се решават чрез осигуряване на ресурсни учители, работа с педагогически съветници, включване в различни програми и проекти и обучение и възпитание в помощни училища. Необходимо е стремеж към възможен най-пълен обхват на прилагането на различните мерки, с цел превенция от попадането на тези деца в други рискови групи.

2.3.1.8. Деца на непълнолетни родители, бременни и майки под 18 години

Тази рискова група е характерна предимно за ромската етническа общност и обикновено се обяснява със специфичните етносни характеристики и традиции. Всъщност, тя в по-голяма степен е проблем на ниския образователен и здравен статус и най-вече на липсата на адекватно полово образование и семейно планиране. Необходими са комплекс от мерки, прилагани в синхрон от образователната и здравна система, както и от страна на всички органи и институции, имащи отношение към този проблем.

2.3.1.9. Деца в многодетни социално слаби семейства

Децата в многодетните социално слаби семейства /около 103/ са в състояние на риск от попадане на всички видове рискове групи. Основно те не посещават редовно или отпадат от училище, не ползват услугите на здравната система и често попадат в зависимост на всякакви отрицателни фактори. Най-често децата от социално слабите многодетните семейства са тези, които попадат в институции, извършват кражби, упражняват насилие, просят или проституират.

2.3.1.10. Деца, жертва на насилие и трафик

Децата, жертва на насилие и трафик са специфична група, която изисква високо квалифицирана психо-терапевтична интервенция, както и работа в мрежа на институциите и доставчиците на услуги за превенция на насилието и кризисна интервенция.

2.3.2. Възрастни/пълнолетни в риск

2.3.2.1. Възрастни лица, настанени в специализирани институции

На територията на община Дългопол няма специализирани институции. Настанени са общо 5 лица, като 4 от тях са в специализирани институции на територията на областта и едно в институция в друга област.

2.3.2.2. Възрастни лица с увреждания - 1 478 души

Представителите на ДСП в община Дългопол изведоха като проблем, макар и малък, броят на хората с психични заболявания и липсата на адекватна грижа за тях. По данни на ДСП в общината са регистрирани 62 човека с психични заболявания към 31.12.2009 година. Необходимо е да се предвидят социални услуги за тази рискова група.

Планирането на мобилни услуги за тях изисква да се проучи точно вида и степента на заболяванията им.

2.3.2.3. Самотно живеещи стари хора

На територията на община Дългопол има самотно живеещи, които са предимно възрастни. Техният брой за общината е приблизително 257 души, но не е точно установен. Макар и по-малка, тази рискована група има своите проблеми. А те са:

- ✓ Затруднен достъп до лекарства след затварянето на аптеките в малките населени места;
- ✓ Затруднен достъп до здравни услуги;
- ✓ Необходимост от подкрепа при водене на домакинството. От предоставяните услуги най-предпочитан е Домашният помощник, който помага при водене на домакинството и при пазаруване;
- ✓ Недостатъчни средства за издръжка;
- ✓ Нужда от медицинско наблюдение (измерване на кръвно);
- ✓ Нужда от общуване.

2.3.3. Специфични общности и групи в неравностойно положение

2.3.3.1. Безработни

Данните показват значима група на безработни лица с по-ниско от основно образование, както и на младежи между 18 и 29 години /288/. Данните очертават като рискована за намиране на работа и групата на **безработните над 55 години - 326**.

Голяма е групата на безработните сред хората с увреждания. Това показва нуждата от специални интервенции към тези групи в риск.

Доколкото основният ресурс на хората в риск е не подкрепата от социални услуги и подпомагане, а подкрепата от близките и разширеното семейство, като самото семейство е мрежа от взаимопомощ, проведените фокус групи показват, че **безработните над 55 години** са в утежнена рискована ситуация за себе си и за своите близки.

Трайно безработните лица относително бързо попадат в състояние на бедност, лоши битови условия, с ограничен достъп до здравни услуги. Те са поставени в силна социална изолация и в не редки случаи изпадат в депресивни състояния, проявяват склонност за криминални прояви, включване в групова престъпност и всякакъв вид асоциални прояви. В много случаи безработните лица задлъжняват финансово на кредитни институции и на други лица като по този начин стават зависими или попадат под ударите на закона.

2.3.3.2. Лица без и с ниска образователна степен

Една от основните идентифицирани групи в риск са хората с основно и по-ниско образование. Гражданите и представителите на администрацията идентифицираха фактора образование като предпоставка за трайно състояние на бедност и социална изолация.

Лицата без или с ниска образователна степен /488/ са рискована група, която прелива във всички други рискови групи. Тя е характерна предимно за изолираните ромски общности, основно в малките населени места. Тези лица са като правило изолирани от пазара на труда, не са здравно осигурени и имат изключително ниски доходи. Лицата от тази рискована група са силно социално изолирани и практически имат нужда от помощ в различни аспекти от живота си.

2.3.3.3. Лица, получаващи месечни социални помощи

Приоритетно помощите се предоставят на самотни възрастни хора, хора с увреждания, родители, които сами отглеждат децата си. За тях диференцираният минимален доход за определяне на размера на месечната помощ е в по-голям размер. През 2009 г. в община Дългопол с месечни социални помощи са подпомогнати общо **286** лица и семейства. Трайното състояние на подпомагане

от страна на държавата води до ред отрицателни въздействия като ниски доходи, не задоволяване на основни жизненни потребности, изолация от пазара на труда, влошаване на здравния статус. По този начин трайно подпомаганите лица са под влияние на всички възможни рискове в обществото. Групата се характеризира от лица предимно в трудоспособна възраст, с ниска или без квалификация и образование, от многодетни семейства и предимно населяващи малки населени места. Дългото подпомагане прави тези лица и семейства им почти изцяло и трайно зависещи от системата на социално подпомагане.

2.3.3.4. Етнически общности в неравностойно положение

Според наблюденията реалното ромско население в община Дългопол също е една от многобройните групи. Тази етническа група е една от рисковите в общината. Характеризира се с ранните бракове, изоставяне на деца в специализирани институции, ниска образователна степен, липса на мотивация за образование, което съответно води и до липса на работа.

Най-голям брой от този етнос е в гр. Дългопол, с. Величково, с. Камен дял и с. Цонево. В тези населени места или са изградени обособени изолирани ромски квартали или са съставени изцяло от представители на ромската общност. В тях са налице разнообразни рискови фактори подкрепящи бедността - слабо владение на български език, ниско или липсващо образование и квалификация, нередовно посещаване и ранно отпадане от училище, трайна безработица и липса на трудови навики и умения, ограничени възможности за реализация на пазара на труда, лоши битови условия и липса на достъп до образователни, здравни и социални услуги.

2.4. Анализ на дефицитите на услуги и мерки - общи заключения

Съгласно Закона за социално подпомагане, социалните услуги могат да бъдат извършвани от държавата, общините, от физически лица, регистрирани по Търговския закон и юридически лица. На територията на община Дългопол няма доставчици на социални услуги. Предоставя се единствено социалната услуга „Домашен социален патронаж“. Предстои предоставянето на услугите „Личен асистент“, „Социален асистент“ и „Домашен помощник“ на деца и възрастни с увреждания.

Изводи за услугите за деца и млади хора:

Стартира социалната услуга за деца „Социален асистент“. Предоставяните към момента социални услуги за деца в общността са съсредоточени основно в областния център. Не са развити социални услуги по превенция на изоставянето на деца в институции, които да оказват подкрепа на родители и деца, да подпомагат отглеждането и възпитанието на децата, да оказват училищна подкрепа, да информират на децата за техните права и отговорности, услуги за свободното време на деца. Към момента се предоставя услугата социален асистент за деца с увреждания, но капацитетът е твърде ограничен. Не са развити услуги за рехабилитация и интеграция на деца с различни видове заболявания от типа на дневен център със седмична грижа. Приемната грижа е слабо развита. Не са развити мобилните (амбулантни) услуги. Такива услуги биха имали ефект върху правонарушителите; проституиращи младежи; зависими; с психични заболявания и др., които сега не са обхванати от системата на социалните услуги.

Изводи за услугите за възрастни и стари хора:

Най-развита услуга в общността за възрастни хора е „Домашният социален патронаж“, която се финансира и предоставя единствено от Общината. Услугите „Личен асистент“, „Социален асистент“ и „Домашен помощник“ са добра алтернатива на институционализирането на възрастни самотни хора и на хора с тежки увреждания. Към момента те се предоставят основно по ОП „Развитие на човешките ресурси“. По тази програма работи и общинска администрация в момента.

Раздел Б: Стратегия за развитие на социалните услуги

3. Визия и цели

3.1. Визия

Настоящата общинска стратегия очертава целите, които ще бъдат постигнати и промяната, която ще настъпи в живота на хората, ползващи социални услуги.

Стратегията за социални услуги цели подобряване качеството на живот, максималната самостоятелност, пълноценната реализация и грижа за възрастни и деца с различен статус и групи в риск в община Дългопол.

Развитие на ефективна и качествена система от социални услуги, включваща адекватни, гъвкави и адаптивни към нуждите на потребителя услуги с осигурен равен достъп, качество на грижа и социална подкрепа.

Визията очертава модел на развитие, насочен към пълноценната реализация и грижа за хората от рисковите групи, както и за тяхното социално включване.

3.2. Ценности и принципи

Възможностите за реализация и достоен живот на всяко човешко същество са без значение от неговата етническа принадлежност, пол, увреждане, възраст, социално положение.

Общинската стратегия утвърждава следните **ценности**:

- ✓ Солидарност и толерантност и прилагане на недискриминационни практики;
- ✓ Зачитане на човешките права, съответствие на социалните услуги с добрите международни практики;
- ✓ Интересите на детето и потребителите да бъдат водещи при планиране и предоставяне на социални услуги;
- ✓ Равен достъп до услуги за всички рискови групи и уязвими общности, живеещи на територията на общината;

Основополагащите **принципи** при планирането и предоставянето на социални услуги са следните:

- ✓ Съответствие с реалните потребности на потребителите;
- ✓ Насърчаване на услугите в общността;
- ✓ Ефективност и ефикасност на социалните услуги;
- ✓ Прилагане на иновации при планираните услуги и мерки;
- ✓ Прозрачност и отчетност при планирането и усвояването на финансовите средства;
- ✓ Осигуряване на подкрепа на персонала за развитие на професионалната квалификация и умения в съответствие с новите изисквания и стандарти;
- ✓ Осигуряване на достатъчно социални услуги, даващи възможност за личен избор на потребителя;
- ✓ Общинската стратегия следва принципите на законосъобразност и съблюдаване на нормативната уредба на Република България.

3.3. Направления и приоритети на общинската стратегия. Приоритетни целеви групи.

За разкриването и развитието на социалните услуги, предначертани от визията на Стратегията, е необходима целенасочена интервенция в няколко приоритетни направления.

Приоритетните направления са в съответствие с идентифицираните потребности на рисковите групи.

Избраните приоритетни направления за съдържанието на социалните услуги включват:

Приоритетно направление 1:

Превенция на изоставянето и деинституционализация на грижите за деца.

Приоритетно направление на стратегията трябва да бъде развитието на мерки за превенция и услуги за подкрепа на семействата с деца в риск, поради бедност, безработица, лоши битови условия на семействата, както и деинституционализацията, с развитието на максимално широк спектър от услуги за семействата в риск с цел превенция на изоставянето и за извеждане на децата от институциите. Изграждането на социални услуги за деца с увреждания.

Приоритетно направление 2:

Преодоляване на социалното изключване на уязвими групи и лица.

Друго приоритетно направление за стратегията е изграждане на социални услуги за ромската общност, свързани с подкрепа на семейството, обхващане на децата в детските градини и ПГ, подкрепа за продължаване на образованието на деца и младежи, ранно отпаднали от училище, превенция на изоставяне, директна работа със семействата за прекратяване практиката на ранните бракове, раждане на деца от деца и развитие на умения за родителство;

Друго приоритетно направление е изграждането на социални услуги за възрастни с увреждания, самотни възрастни, които да съответстват на спецификата на потребностите на рисковите групи в общината.

Приоритетно направление 3:

Грижа за старите хора за по-добър и достоен живот

Друго приоритетно направление е изграждането на социални услуги за възрастни, самотни възрастни, които да съответстват на спецификата на потребностите на рисковите групи в общината.

Функционалните приоритетни направления, които подпомагат ефективното изпълнение на основните дейности в Общинската стратегия, обхващат:

Приоритетно направление 4:

Развитие на човешките ресурси.

В Общинската стратегия е необходимо да се предвидят целенасочени мерки за осигуряване на персонал и неговата квалификация, без което е трудно осъществимо развитието на необходимите социални услуги в общината.

Приоритетно направление 5:

Изграждане на междубщинско партньорство и междусекторно сътрудничество.

Въвеждането на ефективна система от социални услуги на общинско ниво изисква активно партньорство между институциите в общината за развиване на конкретни социални услуги и мерки за социална подкрепа. Характерът на проблемите на хората в риск изисква комплексна намеса, която може да се постигне само чрез връзки на взаимодействие между различните публични и социални сектори, социални услуги и подпомагане, образование, здравеопазване, заетост, инфраструктура и жилищна среда, както и взаимодействие с други общини.

Приоритетни целеви групи

Планираните дейности в Общинската стратегия ще обхванат всички рискови групи, изведени при анализа на ситуацията. Приоритетните целеви групи, към които са насочени социалните услуги и мерки за социално включване, са:

- ✓ Семейства с деца в риск;
- ✓ Деца, отглеждани в специализирани институции;
- ✓ Деца в риск, включително необхванати, отпаднали и в риск от отпадане от училище;
- ✓ Хора с увреждания;
- ✓ Възрастни в специализирани институции;
- ✓ Етнически общности в неравностойно положение, които живеят в социална изолация и структурна бедност;
- ✓ Хора в риск от всички целеви групи, живеещи в изолирани малки населени места, без достъп до социални и др. услуги;
- ✓ Стари хора и самотно живеещите в изолирани населени места.

3.4. Цели

3.4.1. Общи и специфични цели

Общинската стратегия предвижда да осигури достъпни и качествени социални услуги в общината, да създаде условия за интеграция на общности и лица в риск, да гарантира пълноценна реализация и грижа за хората от рисковите групи.

Приоритетно направление 1:

Превенция на изоставянето и деинституционализация на грижите за деца.

Обща цел 1. Създаване на условия за подобряване на грижата за децата в семейна среда и предотвратяване на рисковите фактори по отношение на децата

Специфична цел 1.1. Повишаване на информираността на рисковите групи по отношение на негативните последици за развитието на децата, отглеждани в институции.

Мярка 1.1.1. Разработване и прилагане на общинска политика за повишаване на информираността на рисковите групи.

Специфична цел 1.2. Ранно идентифициране на случаи, при които съществува риск за настаняване на деца в институции и оказване на социална и психологическа подкрепа на семействата за предотвратяване на изоставянето на деца.

Мярка 1.2.1. Използване на съществуващите политики и изграждане на партньорска мрежа от институции и организации в сферата на здравеопазването, образованието и социалното подпомагане, чрез използване на утвърдения вече координационен механизъм.

Мярка 1.2.2. Работа със семейства, при които съществува риск от изоставяне на деца.

Специфична цел 1.3. Подобряване на системата за социална подкрепа на семейства в риск от изоставянето на деца чрез предоставянето на адекватни услуги.

Мярка 1.3.1. Предоставяне на подкрепа на уязвимите семейства и деца чрез разкриване на нови услуги в общността.

Мярка 1.3.2. Осигуряване на условия за развитие на децата с увреждания, отглеждани в семейството, обучение на децата със специфични образователни потребности.

Мярка 1.3.3. Развитие на родителския капацитет на млади ромски родители и промяна на нагласите сред млади хора с рисково сексуално поведение по отношение на изоставянето на деца и настаняването им в институции.

Специфична цел 1.4. Развитие на услуги, заместващи родителската грижа чрез приемна грижа и грижа за деца в семейства на близки и роднини и осиновители.

Мярка 1.4.1. Развиване на социалната услуга „Приемна грижа” на общинско ниво за увеличаване броя на приемните семейства и повишаване качеството на предоставяната услуга.

Специфична цел 1.5. Деинституционализация на грижите за деца

Мярка 1.5.1. Развитие на услуги за реинтегриране на децата от специализираните институции в биологичното или разширеното семейство.

Дейностите за реинтеграция на децата от СИ се извършват съвместно от ЦОП, СИ и ОЗД. Те включват възстановяване и/или поддържане на връзки със семейството и установяване на контакт с неговите близки и роднини; консултиране (социално, правно, психологическо), информирание, посредничество, материална подкрепа към семействата за отглеждане на детето, изведено от СИ.

Мярка 1.5.2. Извеждане на деца от СИ в семейна среда.

Мярка 1.5.3. Общински програми/мерки за здравна профилактика и семейно планиране.

Приоритетно направление 2:

Преодоляване на социалното изключване на уязвими групи и лица

Обща цел 2. Развитие на услуги за социално включване на групи и лица в неравностойно положение.

Специфична цел 2.1. Развитие на социални, здравни и превантивни услуги в ромска общност, основани на принципите на мобилната работа, здравно-социалния подход и медиаторството в общността.

Мярка 2.1.1. Разкриване и развитие на услуги в общността за предоставяне на социални, здравни и превантивни услуги за ромската общност.

Специфична цел 2.2. Развитие на социални, здравни и превантивни услуги за лица, жертва на насилие (включително - на трафик), с рисково поведение (проституиращи, зависими и др.) и лица, нуждаещи се от подкрепа за ресоциализация (преживели насилие, излезли от местата за лишаване от свобода, преодолели зависимост и др.).

Мярка 2.2.1. Предоставяне на услуги за помощ и подкрепа на лица в процеса на тяхната ресоциализация.

Специфична цел 2.3. Да се осигурят условия за пълноценен и достоен живот на хората с увреждания в семейна среда чрез разкриване и разширяване на услуги и грижи в общността.

Мярка 2.3.1. Предоставяне на услуги в Дневен център за деца с увреждания.

Мярка 2.3.2. Разкриване и развитие на дневни центрове, центрове за почасова грижа, услуги в домашна среда (личен асистент, социален асистент, домашен патронаж).

Мярка 2.3.3. Разкриване и развитие на услуги, подпомагащи заетостта на хора с проблеми

Мярка 2.3.4. Разкриване и развитие на резидентен тип грижа от семеен тип, за превенция на институционализацията на хора с увреждания.

Мярка 2.3.5. Изграждане и развитие на услуги за деца и възрастни, живеещи на улицата.

Приоритетно направление 3:

Грижа за старите хора за по-добър и достоен живот

Обща цел 3. Подобряване на съществуващите грижи за възрастни хора и развиване на широка мрежа от услуги в общността, в семейна и домашна среда за осигуряване на условия за спокоен и достоен живот на старите хора.

Специфична цел 3.1. Разкриване и развитие на качествени социални услуги в общността, адекватни на потребностите и интересите на старите хора.

Мярка 3.1.1. Разкриване и развитие на центрове за социални услуги (ЦОП или други) за хора, на които им предстои пенсиониране, пенсионери и техните семейства, включващи различни форми за социално - психологическа работа: индивидуално и семейно консултиране, групи за взаимопомощ и др.

Мярка 3.1.2. Разширяване на услугата „социален асистент“, „домашен помощник“ и „личен асистент“. Развитие на услугата „домашен патронаж“ чрез публично-частно партньорство.

Специфична цел 3.2. Деинституционализация на услугите за стари хора.

Мярка 3.2.1. Предоставяне на услуги в среда, близка до домашната.

Мярка 3.2.2. Разширяване на социалните услуги, предоставяни в общността.

Приоритетно направление 4:

Развитие на човешките ресурси

Обща цел 4: Създаване на система за повишаване качеството на социалните услуги чрез развитие на човешките ресурси.

Специфична цел 4.1. Изграждане и развитие на капацитет за планиране и управление на социалните услуги.

Мярка 4.1.1. Изграждане на капацитет за управление на социалните услуги, чрез обучения.

Специфична цел 4.2. Изграждане и развитие на система за повишаване на професионалната компетентност на персонала, предоставящ социални услуги.

Мярка 4.2.1. Адекватно ресурсно обезпечаване на развитието на отделите, ангажирани с администрирането, управлението и развитието на социалните услуги на територията на община Дългопол с осигуряване на достатъчен брой служители.

Мярка 4.2.2. Осигуряване на условия за непрекъснато обучение, обмяна на опит и споделяне на добри практики с персонала в съществуващите социални услуги.

Мярка 4.2.3. Преквалификация за персонала:

Специфична цел 4.3. Развиване на капацитет за наблюдение, оценка и повишаване качеството на социалните услуги.

Мярка 4.3.1. Въвеждане на ефективни системи на супервизия в социалните услуги.

Мярка 4.3.2. Разработване на Системи за спазване на стандартите и критериите за качеството на предоставяните социални услуги за гарантиране за качеството на предоставяните социални услуги.

Приоритетно направление 5:

Изграждане на междуобщинско партньорство и междусекторно сътрудничество

Обща цел 5: Да се повиши ефикасността на услугите и допълване на наличните ресурси, чрез развитие на междуобщинско партньорство и междусекторно сътрудничество.

Специфична цел 5.1. Да се стимулира междуобщинското партньорство в социалните услуги.

Ефективното междуобщинско партньорство и междусекторно сътрудничество ще допринесе за изграждане на оптимална мрежа от социални услуги, която да осигури равен достъп до услуги за рисковите групи и инструменти за максимално оползотворяване на наличните ресурси.

Мярка 5.1.1. Работа в мрежа и изграждането на партньорство.

Специфична цел 5.2. Да се утвърдят ефективни механизми за междусекторно сътрудничество и развитие на смесени услуги.

Мярка 5.2.1. Създаване на различни форми на партньорства.

3.4.2. Ключови индикатори за постиженията на Стратегията.

Постигането на набелязаните дългосрочни и конкретни цели в рамките на следващите пет години ще създаде условия за устойчиво подобряване на качеството на живота и жизнения стандарт на рисковите групи и общностите в неравностойно положение.

Основните индикатори за промяната в системата на социалните услуги в общината, постигната в рамките на общинската стратегия, са:

- ✓ Развитие и предоставяне за социални услуги за деца;
- ✓ Обхващане на рисковите общности и индивиди, чрез развитие на мобилни услуги за нуждаещи се хора и рискови групи от населени места без обществен транспорт;
- ✓ Намаляване на броя на изоставените деца;
- ✓ Повишен капацитет за управление на социалните услуги;
- ✓ Предотвратена институционализация на децата в риск от изоставяне, настаняване при близки и роднини, приемна грижа, осиновяване;
- ✓ Подобри условия за самостоятелен живот в домашна среда на хората с увреждания - потребители на услугите домашен социален патронаж, домашен помощник, социален и личен асистент;
- ✓ Осигурени услуги, подкрепа и грижи в домашна среда за старите хора в общината с приоритетно обхващане на самотно живеещите в изолирани населени места извън общинския център;

За да се изведат качествени показатели за оценка на предоставяните услуги, е необходимо да се изработи методика, която да проследи настъпилата в потребителите промяна, т.е. състоянието им преди и след ползване на съответната услуга.

4. Интервенция - социални услуги и мерки

Планирането на социалните услуги ще очертае общата картина в общината:

- ✓ Разкриване и усъвършенстване на социални услуги в периода до 2015 г.;
- ✓ Разкриване на социални услуги за изведените приоритетни целеви групи;
- ✓ Развитие на междусекторни услуги и програми;

Приоритетно направление 1:

Превенция на изоставянето и деинституционализация на грижите за деца.

Обща цел 1. Създаване на условия за подобряване на грижата за децата в семейна среда и предотвратяване на рисковите фактори по отношение на децата

Специфична цел 1.1. Повишаване на информираността на рисковите групи по отношение на негативните последици за развитието на децата, отглеждани в институции.

Мярка 1.1.1. Разработване и прилагане на общинска политика за повишаване на информираността на рисковите групи.

Дейност 1.1.1.1. Провеждане на общински информационни кампании, фокусирани към местните общности с цел превенция на изоставянето на деца в институции.

Дейността ще се изпълнява от екипите на Центъра за обществена подкрепа (ЦОП) и Център за работа в ромската общност (ЦРРО), с подкрепата на здравния медиатор, на територията на община Дългопол.

Дейност 1.1.1.2. Провеждане на информационни срещи и обучения по превенция на изоставянето на деца с рискови групи и общности по отношение изоставянето на деца.

Дейностите ще се провеждат от ЦОП и ЦРРО, които имат ресурс за мобилна работа с местни общности в населените места от общината.

Дейност 1.1.1.3. Използване на здравен медиатор в ромска общност с цел предотвратяване на ранните бракове и подкрепа на самотни бъдещи майки с цел превенция на изоставянето.

Специфична цел 1.2. Ранно идентифициране на случаи, при които съществува риск за настаняване на деца в институции и оказване на социална и психологическа подкрепа на семействата за предотвратяване на изоставянето на деца.

Мярка 1.2.1. Използване на съществуващите политики и изграждане на партньорска мрежа от институции и организации в сферата на здравеопазването, образованието и социалното подпомагане, чрез използване на утвърдения вече координационен механизъм.

Дейност 1.2.1.1. Участие на всички заинтересовани страни при идентифициране на риск от изоставяне на деца.

Мярка 1.2.2. Работа със семейства, при които съществува риск от изоставяне на деца.

Дейност 1.2.2.1. Работа на терен с цел идентифициране на семейства/бременни жени, с намерение за изоставяне на дете.

Дейността ще се извършва от екипите на ЦОП и ЦРРО и здравния медиатор, които ще работят в сътрудничество при идентифициране на семейство, заявило намерение да изостави дете/деца. Екипа на ЦОП ще работи със семейството, с цел оценка на родителски капацитет, проучване на роднинския кръг и подкрепа на бременната/семейството за превенция на изоставянето. При необходимост и желание от тяхна страна, клиентите ще се насочват към Звено „Майка и бебе”, функциониращо в гр. Варна.

Специфична цел 1.3. Подобряване на системата за социална подкрепа на семейства в риск от изоставянето на деца чрез предоставянето на адекватни услуги.

Мярка 1.3.1. Предоставяне на подкрепа на уязвимите семейства и деца чрез разкриване на нови услуги в общността.

Дейност 1.3.1.1. Разкриване на Център за обществена подкрепа в община Дългопол

Центърът за обществена подкрепа ще бъде базиран в помещения на зала „Младост” в гр. Дългопол. Предвижда се капацитетът на ЦОП да бъде 30 места. При определянето на капацитета са взети предвид анализа на ситуацията в община Дългопол, броя на детското население, както и броя на рисковите семейства с деца на територията на общината. Ползвателите на ЦОП ще бъдат насочвани от ОЗД и други свързани структури – медицински професионалисти и лечебни заведения, детски градини и училища, структури от системата на борба с противообществените прояви, общинска администрация и др. Центърът за обществена подкрепа ще предоставя услуги в своите помещения и чрез мобилни екипи.

Предоставяните услуги в Център за обществена подкрепа включват: семейно консултиране и подкрепа; консултиране и информиране за проблеми, свързани с развитието на децата от съответната възраст; индивидуални и фамилни консултации в случаи на кризи в семейството; превенция на рисковото и асоциално поведение на деца и младежи; подкрепа за професионално ориентиране на деца и младежи; семейно планиране, подготовка за родителстване, психологическо консултиране и рехабилитация, обучения в умения за самостоятелен живот, превантивни програми на ниво училище, информационни кампании, оценяване, обучение, наемане и подкрепа на приемни родители, подготовка и подкрепа на осиновители.

Дейност 1.3.1.2. Разкриване на Център за работа в ромската общност.

Центърът за работа в ромската общност ще предоставя комплекс от интегрирани услуги, свързани с подкрепа на семейството, обхващане на децата в детските градини и предучилищните групи, подкрепа за продължаване на образованието на деца и младежи, ранно отпаднали от училище, превенция на изоставянето, директна работа със семействата за превенция на ранните бракове, нежелана бременност и развитие на умения за родителство. Екипът на центъра ще предоставя услугите предимно чрез работа на терен, като по този начин ще се гарантира достъпа на маргинализираните общности до услугата.

Центърът ще се помещава в гр. Дългопол, в сградата на ЦДГ „Зорница” и ще работи с капацитет 20 семейства.

Мярка 1.3.2. Осигуряване на условия за развитие на децата с увреждания, отглеждани в семейството, обучение на децата със специфични образователни потребности.

Дейност 1.3.2.1. Разкриване на Дневен център за деца с увреждания

Дневният център за деца с увреждания ще предлага комплекс от социални услуги за цялостно обслужване на децата през деня, които са свързани с предоставянето на храна, задоволяване на ежедневните, здравните, рехабилитационни потребности, организация на свободното време и личните контакти. Основните дейности в дневния център ще включват: консултиране, рехабилитация, логопедична помощ, психологична подкрепа; специализирани медицински грижи; обучение според възможностите на детето за придобиване на знания и умения в различните сфери за обучение; работа със семейството.

Ползването на социалната услуга дава възможност на родителите на деца с увреждания да се включат в обществения живот, да се реализират професионално, да преодолеят социалната изолация, а така също да получат и професионална подкрепа и помощ в отглеждането на децата.

Планира се Дневният център да бъде с капацитет 20 места и да се помещава в сградата на закритото училище в с. Аспарухово.

Дейност 1.3.2.2. Осигуряване на достъпна околна среда за децата с увреждания.

Дейността предвижда изграждане на достъпна околна среда в сградите с обществено предназначение на територията на община Дългопол, което ще създаде условия за подобряване на грижата за децата с увреждания и отглеждането им в семейна среда. Дейността ще се изпълнява през целия период на стратегията.

Мярка 1.3.3. Развитие на родителския капацитет на млади ромски родители и промяна на нагласите сред млади хора с рисков сексуално поведение по отношение на изоставянето на деца и настаняването им в институции.

Дейност 1.3.3.1. Групова работа сред ромската общност от екипа на Центъра за работа в ромска общност и организиране на кампании с цел информиране на целевата група за вредните последици от отглеждането на децата в институции.

Дейност 1.3.3.2. Обучения на целевата група в ЦОП.

Обученията ще се извършват на достъпен език, чрез работа в малки групи и ще включват интерактивни методи, презентации, филми, като по този начин ще се повиши интереса към участие от страна на целевата група.

Дейност 1.3.3.3. Обучение на здравните медиатори за ранна превенция на изоставянето в ромска общност.

Специфична цел 1.4. Развитие на услуги, заместващи родителската грижа чрез приемна грижа и грижа за деца в семейства на близки и роднини и осиновители.

Мярка 1.4.1. Развиване на социалната услуга „Приемна грижа” на общинско ниво за увеличаване броя на приемните семейства и повишаване качеството на предоставяната услуга.

Дейност 1.4.1.1. Новоразкрития Център за обществена подкрепа ще участва в предоставянето на услугата „приемна грижа” и ще осигурява наблюдение и подкрепа на семейството и детето в периода на настаняването му в приемно семейство.

Дейност 1.4.1.2. Настаняване на деца в семейства на близки и роднини с цел превенция на настаняването в специализирана институция и реинтеграция в биологичното семейство.

Дейността ще се извършва съвместно с ОЗД, ЦОП и при необходимост общинска администрация.

Дейност 1.4.1.3. Информирание, консултиране и обучение на кандидат-осиноводители в ЦОП, подкрепа на детето и семейството след осиновяването.

Специфична цел 1.5. Деинституционализация на грижите за деца

Мярка 1.5.1. Развитие на услуги за реинтегриране на децата от специализираните институции в биологичното или разширеното семейство.

Дейностите за реинтеграция на децата от специализираните институции се извършват съвместно от ЦОП, СИ и ОЗД. Те включват възстановяване и/или поддържане на връзки със семейството и установяване на контакт с неговите близки и роднини; консултиране (социално, правно, психологическо), информирание, посредничество, материална подкрепа към семействата за отглеждане на детето, изведено от СИ. ЦОП работи едновременно с детето и семейството, като подготвя детето за реинтеграция, оказва подкрепа на семейството, извършва оценка и работи за повишаване на родителския капацитет.

Мярка 1.5.2. Извеждане на деца от СИ в семейна среда.

Дейност 1.5.2.1. Осиновяване на деца от СИ.

Центърът за обществена подкрепа ще работи на всички етапи от процеса на осиновяване: информирание, подкрепа, консултиране и обучение на кандидат-осиновителите, подкрепа на осиновите за справяне с проблемите след осиновяване, директна работа с детето след осиновяване – подкрепа по отношение на загубите, които преживява в процеса на осиновяване, трудности в адаптацията, развитие на идентичността и др.

Дейност 1.5.2.2. Извеждане на деца от СИ в приемни семейства.

Дейността ще се извършва съвместно от ОЗД, ЦОП и общинска администрация. Специалистите в ЦОП ще преминат обучение за работа по приемна грижа.

Мярка 1.5.3. Общински програми/мерки за здравна профилактика и семейно планиране.

Дейност 1.5.3.1. Прилагане на цялостна програма за здравна профилактика на майчинството/бременността, насочена към нежелана и рискова бременност сред уязвими групи и лица.

Приоритетно направление 2:

Преодоляване на социалното изключване на уязвими групи и лица

Обща цел 2. Развитие на услуги за социално включване на групи и лица в неравностойно положение.

Специфична цел 2.1. Развитие на социални, здравни и превантивни услуги в ромска общност, основани на принципите на мобилната работа, здравно-социалния подход и медиаторството в общността.

Мярка 2.1.1. Разкриване и развитие на услуги в общността за предоставяне на социални, здравни и превантивни услуги за ромската общност.

Дейност 2.1.1.1. Разкриване и функциониране на Център за работа в ромската общност.

Разкриването на услугата е подробно описано в Дейност 1.3.1.2.

Приоритетна работа на центъра ще бъдат дейностите по превенция на изоставянето, превенция на отпадане от училище, информиране и консултиране за здравни услуги и трудова заетост. Целева група е ромското население от всички населени места в община Дългопол. Центърът ще извършва индивидуална и групова работа със семействата, което ще подпомага социалното включване на маргинализираните групи.

Дейност 2.1.1.2. Сформиране на мобилен екип към Община Дългопол, който да извършва дейности, свързани с медицинска и социална рехабилитация, здравни грижи, информиране и консултиране на самотни възрастни и хора с увреждания.

Мобилен екип ще се състои от лекари и медицински сестри, които ще работят на терен, с цел гарантирано обхващане на всички уязвими групи. Мобилен екип ще предоставя здравни консултации, съдействие за получаване на медицинска помощ, наблюдаване на психомоторното развитие на малките деца в ромската общност и др. дейности.

Дейност 2.1.1.3. Разкриване и развитие на младежки клуб в общността за социална работа с млади хора в риск.

Младежкият клуб ще бъде разкрит в град Дългопол и ще предоставя услуги, насочени към младите хора на принципа „Помощ за самопомощ“. Дейностите в младежкия клуб ще бъдат насочени към повишаване капацитета на младите хора от ромски произход чрез обучения, информиране, консултиране.

Специфична цел 2.2. Развитие на социални, здравни и превантивни услуги за лица, жертва на насилие (включително - на трафик), с рисково поведение (проституиращи, зависими и др.) и лица, нуждаещи се от подкрепа за ресоциализация (преживели насилие, излезли от местата за лишаване от свобода, преодолели зависимост и др.).

Мярка 2.2.1. Предоставяне на услуги за помощ и подкрепа на лица в процеса на тяхната ресоциализация.

Дейност 2.2.1.1. Разкриване на Кризисен център за лица и деца, пострадали от насилие, трафик или друга форма на експлоатация.

Кризисният център ще предоставя комплекс от социални услуги за деца и лица, пострадали от насилие, трафик или друга форма на експлоатация. Услугите ще се предоставят със срок до 6 месеца и ще са насочени към задоволяване на ежедневните потребности, оказване на индивидуална подкрепа и правно консултиране на потребителите или социално-психологическа помощ, когато се налага незабавна намеса, включително за мобилни екипи за кризисна ситуация.

Кризисният център ще гарантира незабавна подкрепа, сигурност и безопасност, индивидуална интервенция, комплексна и многоетапна рехабилитация, осигурен мултидисциплинарен екип от специалисти, съобразно травмата на потребителя и нуждите му.

Дейност 2.2.1.2. Предоставяне на услуги в ЦОП за превенция и ресоциализация на хора със зависимо поведение; деца и лица, преодолели зависимости и лица, излезли от местата за лишаване от свобода.

Специфична цел 2.3. Да се осигурят условия за пълноценен и достоен живот на хората с увреждания в семейна среда чрез разкриване и разширяване на услуги и грижи в общността.

Мярка 2.3.1. Предоставяне на услуги в Дневен център за деца с увреждания.

Дейност 2.3.1.1. Осигуряване на грижи и подкрепа в Дневен център за деца с увреждания (Виж Дейност 1.3.2.1.)

Мярка 2.3.2. Разкриване и развитие на дневни центрове, центрове за почасова грижа, услуги в домашна среда (личен асистент, социален асистент, домашен патронаж).

Дейност 2.3.2.1. Разкриване на Дневен център за възрастни хора с увреждания в гр. Дългопол.

За осигуряване на пълноценен и достоен живот на хората с увреждания в семейна среда, ще бъде разкрит Дневен център за възрастни хора с увреждания с капацитет 30 места. Дневния център ще се помещава в сградата на закритото училище в с. Цонево и ще работи на общинско ниво.

Дневния център е комплекс от социални услуги, които създават условия за цялостно обслужване на възрастните през деня, свързани с предоставянето на храна, задоволяване на ежедневните, здравните, образователните и рехабилитационните потребности, както и организация на свободното време и личните контакти.

Основните дейности, които ще се осъществяват целят ограничаването на социалната изолация, в която се намират възрастните с увреждания:

- ✓ Поддържане на личните интереси и общуване чрез провеждане на разговори и дискусии по актуални проблеми;
- ✓ Организиране на индивидуални и групови консултации със специалисти по медико-социални проблеми;
- ✓ Трудотерапия: цветарство, плетиво, бродерия, готварство, изобразителни и музикални занимания;
- ✓ Подпомагане извършването на административни услуги;
- ✓ Медицинска рехабилитация и психотерапия;
- ✓ Организиране на съвместни мероприятия със социални структури, неправителствени организации, училища и детски заведения (честване на празници, екскурзии, спортни празници, изложби от произведения на потребителите, срещи с интересни личности и др.).

Дейност 2.3.2.2. Продължаване предоставянето на услугите „Личен асистент”, „Социален асистент”, „Домашен помощник” по национални и оперативни програми.

Дейност 2.3.2.3. Продължаване дейността на Домашен социален патронаж и разширяване обхвата на услугите, чрез предоставяне на почасова подкрепа в домашна среда.

Мярка 2.3.3. Разкриване и развитие на услуги, подпомагащи заетостта на хора с проблеми

Дейност 2.3.3.1. Съвместни дейности по разкриване на работни места за хора с увреждания, които ще се реализират между общинска администрация Дългопол, Дирекция „Бюро по труда” и Дирекция „Социално подпомагане”.

Дейност 2.3.3.2. Кандидатстване и реализиране на програми и проекти, осигуряващи възможност за заетост на лица с увреждания.

Мярка 2.3.4. Разкриване и развитие на резидентен тип грижа от семеен тип, за превенция на институционализацията на хора с увреждания.

Дейност 2.3.4.1. Разкриване на Защитено жилище за лица с психични проблеми.

Не малка част от лицата с увреждания, регистрирани на територията на община Дългопол са с психични проблеми. За тази група лица няма развити услуги за подкрепа и единствения изход за тях е настаняване в институция. За превенция на институционализацията, подходяща социална услуга е Защитеното жилище.

Защитеното жилище е социална услуга в общността – резидентен тип, в която се осигурява пълноценен и относително самостоятелен начин на живот в подходяща среда, близка до семейната, с

възможност за подкрепа и изява. Екипът на Защитеното жилище подпомага потребителите в овладяване на необходимите им социални умения и компетенции и ги подготвя за самостоятелно и автономно справяне с живота в общността. Услугата се предоставя краткосрочно или дългосрочно, в зависимост от желанието, потребностите на потребителите и темповете, с които успяват да повишат своята автономност.

Мярка 2.3.5. Изграждане и развитие на услуги за деца и възрастни, живеещи на улицата.

Дейност 2.3.5.1. Продължаване дейността на Обществена трапезария и подобряване качеството на предоставяните услуги.

Целевата група обхваща лица изпаднали в безпомощност, поради липса на доходи и близки, които да се грижат за тях; самотни стари хора и инвалиди, получаващи минимални пенсии; скитащи и безпризорни лица. За осигуряване подкрепа на лицата от целевата група общинска администрация ще търси възможности за финансиране по национални или оперативни програми, или други източници.

Приоритетно направление 3:

Грижа за старите хора за по-добър и достоен живот

Обща цел 3. Подобряване на съществуващите грижи за възрастни хора и развиване на широка мрежа от услуги в общността, в семейна и домашна среда за осигуряване на условия за спокоен и достоен живот на старите хора.

Специфична цел 3.1. Разкриване и развитие на качествени социални услуги в общността, адекватни на потребностите и интересите на старите хора.

Мярка 3.1.1. Разкриване и развитие на центрове за социални услуги (ЦОП или други) за хора, на които им предстои пенсиониране, пенсионери и техните семейства, включващи различни форми за социално - психологическа работа: индивидуално и семейно консултиране, групи за взаимопомощ и др.

Дейност 3.1.1.1. Разкриване на Център за социална интеграция и рехабилитация за стари хора.

Предоставянето на услугата Център за социална рехабилитация и интеграция ще оказва подкрепа на индивидуалното развитие, ще осигури поддържане и придобиване на нови способности и самостоятелност, както и подкрепа на лица от различни рискови групи, чрез целенасочени дейности за интеграция и превенция на социалното изключване. Услугата ще включва разнообразни консултативни, терапевтични и рехабилитационни дейности, насочени към създаване, поддържане и разширяване на социалните умения, както и обучение за водене на самостоятелен начин на живот.

Терапевтичните, консултативните и рехабилитационните дейности ще се осъществяват от специалисти, които съдействат и подкрепят потребителите и техните близки, посредством индивидуални и/или групови занимания.

Лицата ще ползват дейностите и програмите (индивидуални или групови) почасово – всеки ден или няколко пъти в седмицата/месеца в зависимост от индивидуалните им потребности.

Дейност 3.1.1.2. Разкриване на Дневен център за възрастни хора с увреждания (Виж Дейност 2.3.2.1.).

Дейност 3.1.1.3. Разширяване функциите на съществуващите клубове на пенсионера чрез предоставяне на социални услуги на всички желаещи мъже и жени (с гарантирана равнопоставеност на половете при ползване на клубната база). Развитие на клубните дейности по посока на потребностите и интересите на различни групи пенсионери.

Мярка 3.1.2. Разширяване на услугата „социален асистент“, „домашен помощник“ и „личен асистент“. Развитие на услугата „домашен патронаж“ чрез публично-частно партньорство.

Дейност 3.1.2.1. Разширяване на услугите на Домашен социален патронаж чрез предоставяне на почасови дейности в Звено за услуги в семейна среда към ДСП – Дългопол.

Дейност 3.1.2.2. Предоставяне на услугите „социален асистент“, „домашен помощник“ и „личен асистент“ по национални програми, оперативни програми или смесено финансиране.

Специфична цел 3.2. Деинституционализация на услугите за стари хора.

Мярка 3.2.1. Предоставяне на услуги в среда, близка до домашната.

Дейност 3.2.1.1. Разкриване на Център за настаняване от семеен тип

Сериозен проблем в община Дългопол е все по-големия брой самотни възрастни хора. Независимо от подкрепата, която им се оказва с услугите в домашна среда, някой от възрастните не са в състояние да полагат грижи за себе си и да живеят самостоятелно.

За осигуряване на онова подходящо равнище на интервенция и подкрепа, което да даде възможност на хората да постигнат максимална самостоятелност и контрол над собствения си живот, се предвижда разкриване на Център за настаняване от семеен тип за лица. Центърът ще се помещава в сградата на закритото училище в с. Комунари.

В центъра ще бъде създадена среда за живот близка до семейната, при която лицата ще получават необходимата им индивидуализирана грижа и подкрепа за водене на относително самостоятелен и независим живот. Организирането на живота и услугите в ЦНСТ ще допринесат за създаването на условия за равнопоставено участие на потребителите в живота на местната общност.

Потребители на Центъра за настаняване от семеен тип ще бъдат 15 лица, изведени от специализирани институции за стари хора и възрастни хора с увреждания или лица, за които е налице риск от институционална грижа.

Мярка 3.2.2. Разширяване на социалните услуги, предоставяни в общността.

Дейност 3.2.2. Разкриването на новите социални услуги Център за социална интеграция и рехабилитация, Дневен център за възрастни хора с увреждания и разширяване функциите на съществуващите клубове на пенсионера чрез предоставяне на социални услуги на всички желаещи мъже и жени ще подпомогне подкрепата, оказвана на възрастните хора и ще повиши възможностите за деинституционализация.

Реализирането на описаните интервенции е подробно разписано в Дейности: 3.1.1.1.; 3.1.1.2. и 3.1.1.3.

Обобщена таблица за планираните услуги в община Дългопол 2011 – 2015 г.

№	Услуга	Потребители		Капацитет		Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	Местоположение	Статус - налична / нова (година за стартиране), финансиране
		Целеви групи	Териториален обхват	2011	2015			
Направление 1: Превенция на изоставянето и деинституционализация на грижите за деца								
1.	Център за обществена подкрепа	Деца от 0 до 18 години; Уязвими семейства с деца от 0 до 18 години от всички населени места в общината; Деца необхванати, отпаднали и в риск от отпадане от училище; Деца жертви и извършители на насилие	Община Дългопол	-	30	Превенция на изоставянето, превенция на насилието и отпадане от училище, деинституционализация и реинтеграция на деца, консултиране и подкрепа на семейства в риск; оценяване и обучение на бъдещи приемни родители и осиновители; семейно планиране, подготовка за родителстване, ранно детско развитие с обхват на уязвимите семейства и деца; Ранна превенция на изоставянето и задържане на новородените деца в биологичното семейство; консултиране и подкрепа на деца с противообществени прояви; подкрепа за професионално ориентиране на деца и младежи.	гр. Дългопол, зала „Младост”	Нова 2015 г. ДДД
2.	Център за работа в ромската общност	Лица и деца от ромската общност	Община Дългопол	-	20	Комплекс от интегрирани услуги, свързани с подкрепа на семейството, обхващане на децата в детските градини и предучилищните групи, подкрепа за продължаване на	гр. Дългопол, ЦДГ „Зорница”	Нова, 2014 г. /2015 г. Проектно финансиране/ общински бюджет/ДДД

Стратегия за развитие на социални услуги в община Дългопол 2011-2015 г.

№	Услуга	Потребители		Капацитет		Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	Местоположение	Статус - налична / нова (година за стартиране), финансиране
		Целеви групи	Териториален обхват	2011	2015			
						образованието на деца и младежи, ранно отпаднали от училище, превенция на изоставянето, директна работа със семействата за превенция на ранните бракове, нежелана бременност и развитие на умения за родителство.		
3.	Здравен медиатор	Уязвими малцинствени общности	Община Дългопол	-	1 бр.	Подпомага процеса на достъп до услуги в сферата на здравеопазването за хора, нуждаещи се от здравна помощ; помощ при комуникациите с институции; здравно образование и профилактика на населението. Провежда беседи свързани със здравната профилактика, превенция на рисковото поведение, семейно планиране и др.	Дългопол	Налична ДД
4.	Дневен център за деца с увреждания	Деца и младежи с увреждания	Община Дългопол	-	20	Дневна грижа. Консултиране, рехабилитация, логопедична помощ, информиране и обучение, специализирани медицински грижи. Превенция на изоставянето.	с. Аспарухово, сградата на закритото училище	Нова 2015 г. ДД
Направление 2: Преодоляване на социалното изключване на уязвими групи и лица								
5.	Мобилен екип	Самотни възрастни и хора с увреждания	Община Дългопол	-	1 бр.	Комплекс от дейности свързани с медицинска и социална	Дългопол	Нова, 2014 г. /2015 г.

Стратегия за развитие на социални услуги в община Дългопол 2011-2015 г.

№	Услуга	Потребители		Капацитет		Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	Местоположение	Статус - налична / нова (година за стартиране), финансиране
		Целеви групи	Териториален обхват	2011	2015			
						рехабилитация, здравни грижи, информиране и консултиране.		Проектно финансиране/общински бюджет/ДДД
6.	Младежки клуб	Групи и лица с рисково поведение.	Община Дългопол	-	1 бр.	Мобилна работа за превенция на отпадането от училище, наркомании, ХИВ, трафик, противообществени прояви др. Обучение на младежки лидери за здравни и социални умения.	Дългопол	Нова, 2014 г. /2015 г. Проектно финансиране/общински бюджет/ДДД
7.	Кризисен център	Лица и деца, пострадали от насилие, трафик или друга форма на експлоатация.	Община Дългопол	-	10	Предоставяне на краткосрочен подслон, задоволяване на ежедневните потребности, оказване на индивидуална подкрепа и правно консултиране на потребителите или социално-психологическа помощ.	Дългопол	Нова 2015 г. ДДД
8.	Дневен център за възрастни с увреждания	Възрастни с увреждания	Община Дългопол	-	30	Дневна грижа. консултиране, рехабилитация, логопедична помощ, информиране и обучение, специализирани медицински грижи. Превенция на институционализацията.	с. Цонево, в сградата на закритото училище	Нова 2015 г. ДДД
9.	Център за социална рехабилитация и интеграция	Възрастни хора	Община Дългопол	-	45	Осигуряване на храна, лични и социални контакти, консултации. Задоволяване на ежедневни, здравни, образователни, рехабилитационни, потребности от организация на свободното	Дългопол	Нова 2015 г. ДДД

Стратегия за развитие на социални услуги в община Дългопол 2011-2015 г.

№	Услуга	Потребители		Капацитет		Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	Местоположение	Статус - налична / нова (година за стартиране), финансиране
		Целеви групи	Териториален обхват	2011	2015			
						време и личните контакти. Мобилни услуги.		
10.	Защитено жилище	Възрастни хора с психични проблеми	Община Дългопол	-	8	Осигуряване на пълноценен и относително самостоятелен начин на живот в подходяща среда, близка до семейната, с възможност за подкрепа и изява.	Дългопол	Нова 2015 г. ДД
11.	Домашен социален патронаж	Стари хора и лица с увреждания, които могат да се обслужват сами.	Община Дългопол	49	80	Комплекс от социални услуги, предоставяни по домовете, доставка на храна, поддържане на хигиена и хигиената на жилищните помещения, административни услуги.	Дългопол	Налична
12.	Личен асистент	Деца и лица с увреждания, които имат нужда от постоянна грижа.	Община Дългопол	-	21	Осигуряване на грижи в семейна среда за задоволяване на базови и специфични потребности	Дългопол	налична
13.	Социален асистент	Лица с увреждания, самотни стари хора с трайни увреждания, които не могат да се обслужват сами. Деца с увреждания.	Община Дългопол	33	30	Осигуряване на грижи в семейна среда за лица, които поради различни ограничения от здравословен характер са изключени от социалния живот и са в риск от зависимост от институционален тип грижи.	Дългопол	налична

Стратегия за развитие на социални услуги в община Дългопол 2011-2015 г.

№	Услуга	Потребители		Капацитет		Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	Местоположение	Статус - налична / нова (година за стартиране), финансиране
		Целеви групи	Териториален обхват	2011	2015			
14.	Домашен помощник	Самотни стари хора с трайни увреждания, и/или в силно нарушено здравословно състояние, които не могат да се обслужват сами и да организират бита си	Община Дългопол	10	64	Осигуряване на грижи в семейна среда на самотни стари хора, които поради различни ограничения от здравословен характер са изключени от социалния живот. Помощ при организирането на ежедневни битови потребности.	Дългопол	налична
15.	Обществена трапезария	Лица изпаднали в безпомощност, поради липса на доходи и близки, които да се грижат за тях; самотни стари хора и инвалиди, получаващи минимални пенсии; скитащи и безпризорни лица	Дългопол	-	81	Услуга за хора, които не могат да си осигурят сами храна.	Дългопол	налична
Направление 3: Грижа за старите хора за по-добър и достоен живот								
16.	Център за настаняване от семеен тип	Възрастни хора с увреждания и стари хора	Община Дългопол	-	15	Комплекс от социални услуги, които се предоставят в среда, близка до семейната. Превенция на институционализацията.	с. Комунари, закритото училище	Нова 2015 г. ДДД
17.	Клубове на пенсионера	пенсионери	Община Дългопол	11	11	Задоволяване на потребностите от организация на свободното време и социални контакти.	Дългопол	налична, разширяване на функциите

Приоритетно направление 4:

Развитие на човешките ресурси

Обща цел 4: Създаване на система за повишаване качеството на социалните услуги чрез развитие на човешките ресурси.

Общинската стратегия предвижда обезпечаване на дейностите с необходимия персонал със съответната квалификация и умения – от административния и организационен капацитет за планиране на социални услуги, до предоставянето им и изпълнението на конкретни мерки и дейности за решаване на социалните проблеми на рисковите групи.

Специфична цел 4.1. Изграждане и развитие на капацитет за планиране и управление на социалните услуги.

Мярка 4.1.1. Изграждане на капацитет за управление на социалните услуги, чрез обучения.

Обучения във връзка с административното управление:

- ✓ Познаване и ефективно използване на възможностите на съществуващите финансови инструменти от национално финансиране и Структурните фондове на ЕС;
- ✓ Повишаване на компетентността за планиране и осъществяване на политики и програми за развитие на човешките ресурси, ангажирани с предоставянето на социални услуги;
- ✓ Повишаване на компетентността на специалистите за финансово планиране и осигуряване на ефективно управление на финансовите средства и други ресурси, необходими за осъществяване на социалните услуги на територията на общината;

Обучения по управлението на социалните услуги:

- ✓ Повишаване на познанията на специалистите в отделите на общината по прилагането на съществуващата нормативната уредба и добрите практики за администриране и управление на социални услуги в България;
- ✓ Изграждане на административен капацитет за реформиране и реструктуриране на съществуващи социални услуги в съответствие с приоритетите и мерките на настоящата стратегия;
- ✓ Повишаване на уменията и промяна на нагласите към възлагане на предоставянето на социални услуги на външни доставчици;
- ✓ Повишаване на капацитета на служителите за изследване на потребностите на общността и планиране на вида и обхвата на услуги по превенция на рисковите фактори и услуги за целевите групи в риск (деца, семейства, хора с увреждане, самотно живеещи стари хора и др.);

Специфична цел 4.2. Изграждане и развитие на система за повишаване на професионалната компетентност на персонала, предоставящ социални услуги.

Мярка 4.2.1. Адекватно ресурсно обезпечаване на развитието на отделите, ангажирани с администрирането, управлението и развитието на социалните услуги на територията на община Дългопол с осигуряване на достатъчен брой служители:

- ✓ Осигуряване на адекватен брой служители в отделите, ангажирани с разкриването и управлението на социалните услуги на територията на общината;
- ✓ Сътрудничество между всички заинтересовани страни, чрез работа в мултидисциплинарен екип и ефективно общуване;
- ✓ Информирание на гражданите и осигуряване на равен достъп до социални услуги на различните рискови групи или популяризиране на съществуващите социални услуги на територията на общината, идентифициране на потенциални потребители и насочване към доставчиците в общината;

Мярка 4.2.2. Осигуряване на условия за непрекъснато обучение, обмяна на опит и споделяне на добри практики с персонала в съществуващите социални услуги.

- ✓ Планиране на обучения за специалистите - социални работници, психолози, специални педагози, рехабилитатори и др., както и за помощния персонал, ангажиран в директното предоставяне на социалните услуги.
- ✓ Организиране и провеждане на специализирани обучения и курсове за квалификация и преквалификация за персонала в съществуващите социални услуги, които да осигурят:
 - Обогаляване на знанията и опита им за работа по случай, работа по приемна грижа и др.;
 - Развиване на умения за оценка на въздействието, документиране на добрите практики в работата по случай;
 - Организиране на обучения, семинари и конференции за обмяна на опит и добри практики, осигуряващи развитие на професионалните компетенции
 - Ефективно управление и социална работа по случай, обхващаща: индивидуализиране на оценката на потребностите, подготовка, изпълнение и наблюдение на плана за действие; осигуряване участието на клиента във формулирането на плана за грижи/плана за действие, преглед на плана за действие;

Мярка 4.2.3. Преквалификация за персонала:

- ✓ Оценка на нуждите от обучение;
- ✓ Провеждане на обучения в съответствие с оценката от обучителните нужди, които да осигурят професионална подготовка и адаптация на персонала към новата услуга;
- ✓ Осигуряване на капацитет за иновативните услуги и мерки, развитие на нов тип професионални умения и опит;
- ✓ Организиране на поредица от въвеждащи и надграждащи обучения за професионалистите, които ще бъдат ангажирани със създаването и управлението на нови социални услуги, за да се придобият нов тип управленски умения;
- ✓ Дейности за привличане и развитие на специалисти, чрез стажантски програми и /или преквалификация на специалисти;
- ✓ Мотивиране на млади хора за социална работа с лица и групи в риск, чрез срещи и кампании в училищата.

Специфична цел 4.3. Развиване на капацитет за наблюдение, оценка и повишаване качеството на социалните услуги.

Мярка 4.3.1. Въвеждане на ефективни системи на супервизия в социалните услуги.

- ✓ Провеждане на обучения, консултации и подкрепа, които да развият капацитета на доставчиците на общинско ниво за осъществяване на супервизия, съобразена със спецификата на предоставяните услуги.
- ✓ Осъществяване на индивидуална и групова супервизия, като елемент от системата за управление на човешките ресурси и като средство за осигуряване на качество на предоставяните услуги.

Мярка 4.3.2. Разработване на Системи за спазване на стандартите и критериите за качеството на предоставяните социални услуги за гарантиране за качеството на предоставяните социални услуги.

- ✓ Предоставяне на обучения и материали за разработване на системи за спазване на стандартите и критериите за качеството на предоставяните социални услуги.
- ✓ Въвеждане на системи за документиране на опита и добрите практики, за популяризиране на резултатите от дейностите и предоставяните услуги на местно ниво.
- ✓ Осигуряване на възможности за участие в работни срещи, конференции, обучителни пътувания/стажантски програми и др. тип дейности, осигуряващи обмен на опит и професионално развитие на ефективен управленски екип;
- ✓ Развиване умения за наблюдение, анализ и оценка, както и за оказване на методическа подкрепа за повишаване на качеството на предоставяните социални услуги на територията на общината.

Приоритетно направление 5:

Изграждане на междуобщинско партньорство и междусекторно сътрудничество

В Стратегията са заложени конкретни дейности за развиване на механизми за осъществяване на планираните смесени услуги и съвместни дейности между общини и сектори в решаването на проблемите на рисковите групи.

Обща цел 5: Да се повиши ефикасността на услугите и допълване на наличните ресурси, чрез развитие на междуобщинско партньорство и междусекторно сътрудничество.

Специфична цел 5.1. Да се стимулира междуобщинското партньорство в социалните услуги.

Ефективното междуобщинско партньорство и междусекторно сътрудничество ще допринесе за изграждане на оптимална мрежа от социални услуги, която да осигури равен достъп до услуги за рисковите групи и инструменти за максимално оползотворяване на наличните ресурси.

Мярка 5.1.1. Работа в мрежа и изграждането на партньорство.

- ✓ Формиране и развитие на умения за изграждане и поддържане на ефективни партньорства на местно и работа в мрежа, чрез организиране на обучения, семинари, работни срещи и др..
- ✓ Междуобщинско и междусекторно взаимодействие:
 - Ефективно взаимодействие между общинска администрация, ДСП и НПО;
 - осигуряване на подкрепа от гражданския сектор за управление и предоставяне на социалните услуги, инициране и изпълнение на мерки за социално включване на общинско ниво;
 - Обучения и консултиране за подобряване на условията за включване на НПО като външни доставчици на услуги.
- ✓ Документиране и популяризиране на добрите практики в общината при предоставянето и/или управлението на социални услуги и добрите практики за работа в мрежа при осъществяването на кампании за превенция на рисковото поведение или кампании за популяризиране на услугите.

Специфична цел 5.2. Да се утвърдят ефективни механизми за междусекторно сътрудничество и развитие на смесени услуги.

Развитието на партньорствата между общини и сектори, изграждането на мрежи на областно и местно ниво ще способства за съчетаването на наличните и потенциалните ресурси, допълването и съгласуването на дейностите на ангажираните институции от различните сектори с фокус върху потребителите на услуги, уязвимите общности и групи.

Мярка 5.2.1. Създаване на различни форми на партньорства.

- ✓ Подписване на Споразумения за съвместна работа за инициране и изпълнение на общи дейности, междуобщински и смесени услуги – определят се рамкови правила и области на съвместна работа; формализират се и се издигат на по-високо ниво традиционно добри взаимоотношения;
- ✓ Организиране на работни срещи, обучения, семинари, обмяна на опит и добри практики. Междуобщинските срещи са с участието на всички заинтересовани институции, в чиито компетенции попадат групите в риск (като ДСП, ДБТ, доставчици на социални и здравни услуги, училища, НПО и др.);
- ✓ Съвместно развитие на мобилни екипи за осигуряване на подкрепа на хора с увреждания и самотни стари хора в изолирани населени места.
- ✓ Разработване и изпълнение на междуобщински и междусекторни проекти за подкрепа на групите в риск - решаването на проблемите на тези групи често изисква комбиниране на ресурсите на местно ниво и участието на всички заинтересовани страни.

5. Система за мониторинг

5.1. Цели и задачи на мониторинга

В началото на всяка година се изготвя План за действие за изпълнение на Стратегията за съответната година. В края на годината се изготвя Анализ на изпълнението на Плана, на база на който се оценява изпълнението.

Цели и задачи на системата за мониторинг:

Системата на мониторинг и оценка е ключов инструмент за развитие. Резултатите от мониторинга и оценката са основа за актуализация на стратегията по отношение на приоритетните направления и целите, както и препланирането на оперативните задачи в хода на изпълнението.

Конкретна цел 1. Осигуряване на постоянен поток от актуална информация и наблюдение на развитието и състоянието на социалните услуги в общината, чрез:

- ✓ Наблюдение на промените в базовите индикатори за ситуацията;
- ✓ Обратна връзка от целевите групи, преки и бивши потребители за вида и качеството на предоставяните услуги и подкрепа (въпросници, анкетни карти, фокус групи, теренно проучване и др.);
- ✓ Обратна връзка от преките изпълнители на дейностите за трудностите в изпълнението на услугите, възможностите за усъвършенстване и нуждите от обучение и развитие на човешките ресурси;
- ✓ Запознаване с доклади от отчетна дейност на контролни органи на доставчиците на социални услуги (доклади, справки и др.).

Конкретна цел 2. Анализирание и идентифициране на проблемните области, чрез:

- ✓ Събиране на информация за обема и преките резултати от осъществяваните дейности/услуги;
- ✓ Пряко наблюдение на хода, методите и начините на текущото изпълнение на планираните дейности, както и на степента на изпълнение на времевия график на дейности и резултати.
- ✓ Анализ на резултатите от мониторинга в сравнение със заложените количествени и качествени индикатори в Плана за действие.

Конкретна цел 3. Системно актуализиране на Общинската стратегия, подобряването на политиките за социално включване и постоянното оптимизиране на социалните услуги и мерки чрез:

- ✓ Предоставяне на конкретни препоръки за актуализиране на цялостната Стратегия по отношение на избраните приоритетни направления, дългосрочни и конкретни цели на интервенцията;
- ✓ Препоръки и текуща, актуална информация за оперативно препланиране на дейностите и следващите етапи от изпълнението на предвидените дейности - социални услуги и мерки;
- ✓ Системна обратна връзка от потребителите на услуги и препоръки за подобряване на вида и качеството на услугите в съответствие с реалните групови и индивидуални потребности.

Конкретна цел 4. Подобряване на взаимодействието между институции и организации, ангажирани в системата на социалните услуги.

- ✓ В съответствие с тези цели и задачи, изграждането и функционирането на цялостна система за мониторинг и оценка е задължително условие за ефективното изпълнение на Стратегията.
- ✓ Мониторингът и оценката е основният подход, който ще се следва при изграждането на системата. Този подход изисква включването и обратната връзка от всички участници в изпълнението на предоставянето на социалните услуги и носи допълнителни предимства за ефективността на мониторинга

5.2. Изграждане на система за мониторинг и оценка на стратегията

Изграждането на цялостна функционираща система за мониторинг и оценка предполага комплекс от дейности, които се осъществяват на няколко етапа:

Процесът на мониторинг се състои от няколко етапа:

Етап 1: Създаване на структура и изграждане на екип. Развитие на уменията и капацитета за мониторинг и оценка на екипа;

Етап 2: Създаване на мониторингов план. В него се залагат основните приоритети на мониторинговите дейности;

Етап 3: Проучване на документи: Анализ на разработените документи в съответствие със заложените в плана приоритети;

Етап 4: Работа на терен. Участващите лица извършват посещения на място за набиране на информация според заложените в плана приоритети и индикатори;

Етап 5: Обработка и анализ на данни. Набраните от етапите данни се структурират и анализират с цел по-нататъшна организация на информацията в доклада от мониторинга;

Етап 6: Изработване на мониторингов доклад. Мониториращият екип изработва доклад с направените констатации и формулира препоръки за подобрене;

Етап 7: Представяне на мониторингов доклад. Изработеният доклад се представя на заинтересованите страни, които могат да отправят препоръки за неговото подобряване.

5.2.1. Създаване на звено за мониторинг и оценка

Оперативното изпълнение на дейностите изисква да се обособи Звено за мониторинг и оценка (ЗМО) с ясни и конкретни задачи и отговорности, което да разполага с относителна независимост от преките изпълнители на услугите и мерките за социално включване.

Структура: ЗМО ще се създаде със заповед на Кмета на общината

Основният екип ще обхваща 5 члена - експерти и специалисти.

Разширеният екип ще включва представители от Общински съвет, Общинска администрация, НПО, Съюз на инвалидите, Д „СП“ и др.

Задачи и отговорности на основния екип на ЗМО:

- ✓ Координира цялостната дейност по мониторинга и оценяването;
- ✓ Планира дейностите за мониторинг и оценка - изработва и съгласува дългосрочните и годишните оперативни планове за мониторинг и оценка на изпълнението на стратегията;
- ✓ Изработва общ годишен мониторингов доклад за изпълнението на Стратегията;
- ✓ Организира възлагането и провеждането на външна оценка на изпълнението на Стратегията;
- ✓ Изпълнява посещения на място за наблюдение на дейности и социални услуги;
- ✓ Предоставя консултации на доставчиците на услуги за подобряване на дейностите;
- ✓ Организира разпространението на резултатите от мониторинга и оценката сред заинтересованите страни и сред обществеността.

5.2.2. Планиране и изпълнение на дейностите за мониторинг и оценка

Планът за действие по прилагането на системата за мониторинг и оценка предвижда разработване и приемане на:

- ✓ дългосрочни планове – до 2015 г.;
- ✓ годишни оперативни планове за дейностите по мониторинг и оценка за всяка година от изпълнението на стратегията.

Задължителните дейности по мониторинг и оценка включват:

- ✓ Събиране на базови данни за всички индикатори;
- ✓ Текущ мониторинг на дейностите - събиране на информация, посещения на място, доклади от мониторинговите посещения;
- ✓ Създаване и постоянно актуализиране на база данни на общински ниво с разбивка по населени места, теми, рискови групи и др.;
- ✓ Актуализиране, систематизиране и анализ на данните за ключовите базови индикатори за ситуацията;
- ✓ Разработване на годишен мониторингов доклад за цялостното изпълнение на Стратегията;
- ✓ Провеждане на междинна оценка на ефективността на Стратегията в края на третата година от външен екип от експерти. Заключениеята и препоръките от междинната оценка се

използват при планирането на следващия тригодишен период от изпълнението на Стратегията;

- ✓ Финална оценка на ефективността и въздействието на Стратегията - провежда се в края на петата година от външен експертен екип. Заключениета и препоръките от оценката се използват при разработването на Общинската стратегия за развитие за периода 2015-2020 година.

В зависимост от наличните ресурси могат да се планират и допълнителни дейности на ЗМО като:

- ✓ Тематични оценки, фокусирани върху едно или повече приоритетни направления или върху една или повече групи дейности;
- ✓ Проучвания по специфични въпроси, необходими за стартиране на нови дейности и/или иновативни услуги по целите на Стратегията.

Раздел В: План за действие

6. Институционална рамка на изпълнението на стратегията

6.1. Отговорности и роли в изпълнението на стратегията

Ролите и задачите на институциите на общинско ниво, доставчиците на услуги и другите заинтересовани страни в изпълнението на Стратегия за развитие на социални услуги в община Дългопол 2001-2015 г. се определят от техните компетенции, идентифицираните потребности на групите в риск и планираните дейности за посрещането им.

6.1.1. Община

Общината има ангажимент по изпълнение на Областната стратегия за развитие на социални услуги на нейната територия. Общината разработва, приема и осъществява годишен план за действие. Общината е доставчик на социални услуги. Разкрива и развива интегрирани политики в подкрепа на деца в риск, хора с увреждания и стари хора. Осъществява годишен мониторинг и оценка на изпълнението на социалната услуга. Съвместно с РДСП и Д СП се изготвят междинни оценки на потребностите на уязвимите групи. Общината се ангажира и предоставя за сведение на Областния съвет за развитие всички проекти, с които се кандидатства за финансиране на дейности по изпълнение на Областната стратегия и в частност Общинската стратегия.

6.1.2. Роля на Общински съвет

- ✓ Обсъжда и приема Стратегия за развитие на социални услуги в община Дългопол 2001-2015 г. и годишния оперативен план за изпълнението ѝ по предложено на кмета на общината;
- ✓ Одобрява докладите за изпълнението на програмата за реализация на общинския план за развитие на социални услуги по предложение на кмета на общината;
- ✓ Съгласува проектни предложения за финансиране на социални услуги, които ще се развиват на територията на общината и са планирани в Областната стратегия;
- ✓ Решение за откриване, закриване, промяна на вида и/или промяна на капацитета, за разширяване и дофинансиране на социалните услуги се взема от Общинския съвет, като преди това е било разгледано в съответна постоянна комисия и консултирано по въпросите, свързани с финансирането. Предложението се внася от кмета или от общинските съветници.

6.1.3. Кмет на община:

- ✓ Организира изработването на общинските програми и планове за развитие на социални услуги на територията на общината и на програмата за реализацията му и ги внася за обсъждане и приемане от Общинския съвет;
- ✓ Ръководи, организира и контролира дейността по изпълнението на програмата за реализация на общинския план за развитие на социални услуги;
- ✓ Осигурява изготвянето и представянето на годишен и заключителен доклади за изпълнението на програмата за реализация на общинския план за развитие на социални услуги за одобряване от Общинския съвет;
- ✓ Участва в осъществяването на годишен мониторинг и оценка на изпълнението на общинския план за развитие на социалните услуги като част от Областната стратегия.

6.1.4. РДСП и ДСП

Регионалните дирекции за социално подпомагане, като териториални поделения на АСП, провеждат държавната социална политика на ниво област, а Дирекциите „Социално подпомагане“ на територията на общината по отношение на закрила на детето; рехабилитация и социална интеграция на хората с увреждания и проучване потребностите на населението в общината от социални помощи и социални услуги.

Роля на РДСП:

- ✓ Изготвя съвместно с общините годишен план за изпълнение на Областната стратегия за развитие на социални услуги;
- ✓ Изготвя становища и прави предложения до АСП за откриване и закриване на социални услуги, в съответствие с планираните дейности;
- ✓ Осигурява методическа подкрепа на персонала, включен в осигуряването на социалните услуги.

Роля на ДСП:

- ✓ Прави предложения до кмета на общината за предоставяне на социални услуги в общината;
- ✓ Прави предложения до РДСП за откриване, реформиране и закриване на социални услуги, съобразно планираните дейности в стратегията;
- ✓ ДСП и ОЗД управляват случаите на хората и децата в риск, разработват оценки и индивидуални планове за децата и лицата, настанени в специализирани институции;
- ✓ Събира и актуализира данните на базовите индикатори и резултатите от изпълнение на социалните услуги.

РДСП и ДСП имат отношение към всички заложи цели в Общинската стратегия за развитие на социалните услуги свързани с:

- ✓ Идентифициране и насочване на случаи към социални и здравни услуги за ранна превенция; подкрепа на семейства в риск от изоставане на дете;
- ✓ Насочване на деца с увреждания за получаване на гъвкава грижа;
- ✓ Насочване на семейства с увредени деца за ранна диагностика и навременна интервенция;
- ✓ Работа по изграждане на връзка между децата, настанени в институции и биологичното семейство или разширения семеен кръг; реинтеграция на децата в семейна среда;
- ✓ Планиране съвместно с Д"БТ" мерки за професионално ориентиране и трудова интеграция на младежи, предстоящи да напуснат специализираните институции;

- ✓ Оказване на методическа подкрепа и съдействие на ЦОП за формиране на мобилни екипи;
- ✓ Консултиране и насочване на семейства с деца в риск към социални услуги;
- ✓ Подпомага изграждането на алтернативни социални услуги;
- ✓ Подпомага общините при идентифициране нуждите на стари хора от услуги в общността и др.

6.1.5. Обществен съвет за социално подпомагане е консултативен орган към общината със следните функции:

- ✓ Участва в работата на общинските екипи при разработване на областната и общинската стратегии за развитие на социалните услуги;
- ✓ Съдейства и подпомага работата на общинските екипи при проучване на потребностите и реализация на услугите, дейностите и мерките, залегнали в стратегията и плана за действие;
- ✓ Осъществява обществен контрол върху развитието на социалните услуги и мерки, съобразно стратегията;
- ✓ Дава становища и съгласува общинската стратегия и годишния пран за развитие на социалните услуги в общината.

6.1.6. Регионален инспекторат по образование на МОМН

Регионалният инспекторат по образованието отговаря за координирането и изпълнение на дейностите от стратегията, свързани с образованието, като осигуряване на достъп до качествено образование на деца и ученици, реинтеграция в системата на образование на необхванати, отпаднали и нередовно посещаващи училище ученици, интегриране в системата на образование на децата с увреждания, отглеждани в семействата.

Конкретните отговорности и роля на **РИО на МОМН** са:

- ✓ Подпомага осъществяването на политиката за интегриране в системата на образованието на децата с увреждания, отглеждани в семействата;
- ✓ Осигурява методическо помощ на училищата за развитие на сътрудничество при развитието на програми от ЦОП или други организации за повишаване на мотивацията на учениците за задържане в училище и за запълване на свободното им време според индивидуалните им интереси; програми и проекти за превенция на рисковото поведение на деца; за реинтеграция в системата на образование на отпаднали деца, за задържането им в училище.

6.1.7. Регионален център по здравеопазване

Взаимодейства с местната власт и с други институции за методическо ръководство, инициране и реализация на смесени медико-социални услуги, предвидени в стратегията.

6.1.8. Дирекция "Бюро по труда"

Участва в планирането и изпълнението на програми и активни мерки за интеграция на пазара на труда на хора в риск (лица с увреждания; младежи, напускащи специализирани институции; младежи, отпаднали от училище; трайно безработни, със специално внимание към ромска общност) и мерки за подкрепа на семействата на групи в риск (на деца, настанени в СИ; деца и възрастни с увреждания, живеещи в семейна среда).

Дирекция "Бюро по труда" участва в изпълнението на стратегията чрез:

- ✓ Разработването на областни и местни програми за заетост и за обучение на рискови групи;
- ✓ Консултиране на младежи, напускащи и напуснали институции с цел професионално ориентиране, повишаване на квалификацията и посредничество при намиране на работа;
- ✓ Разработване на мерки и програми съвместно с общината за професионална квалификация и включване на пазара на труда на възрастни с увреждания и на роми, живеещи в затворени етнически общности.

6.1.9. Неправителствени организации

Основна роля в изпълнението на стратегията играят НПО като представители на гражданското общество и групите в риск. Тяхната роля се състои в:

- ✓ Разработване на интегрирани политики и мерки за социално включване, в съответствие с мерките в стратегията;
- ✓ Участие във формулирането и изпълнението на хоризонтални мерки и политики за социално включване като партньори на общината и/или водещи организации за проектите;
- ✓ Предоставяне на социални, здравни и образователни услуги на територията на общината за хора в риск;
- ✓ Участие в изработването и актуализирането на Стратегията, в изготвянето на годишен план за действие и в осъществяването на мониторинг и оценка на Стратегия за развитие на социални услуги в община Дългопол 2011-2015 г., и изпълнението ѝ като подпомагат събирането на данни и оценката на потребностите на крайните потребители.

6.1.10. Местен бизнес

Ролята на бизнеса има перспектива в публично-частните партньорства: за изграждане на социална инфраструктура, интегриране на пазара на труда на рискови групи и хора, социално предприемачество, предоставяне на социални услуги и др.

Все по-активно очакваме да се включва бизнесът и при реализирането на обществени кампании в името на важни за общността каузи: адаптиране на детски градини на деца с увреждания, професионално обучение и трудова реализация на деца в риск, осигуряване на стипендии на даровити деца и млади хора от уязвимите групи; финансиране и съфинансиране на пилотни алтернативни социални услуги, които са от особено значение за решаване проблемите на рисковите групи, но са извън кръга на държавно делегираните дейности.

6.2. Механизми на партньорството

Ефективното партньорство и сътрудничество ще допринесе за изграждане на оптимална мрежа от социални услуги в областта и в частност в община Дългопол, която да осигури равен достъп до услуги за рисковите групи и инструменти за максимално оползотворяване на наличните ресурси.

Изграждането на механизми на партньорство е определено като приоритетно направление в Областната стратегия, а от там и в Общинската стратегия със следните цели и задачи:

Обща цел 5: Да се повиши ефикасността на услугите и допълване на наличните ресурси, чрез развитие на междуобщинско партньорство и междусекторно сътрудничество.

Специфична цел 5.1. Да се стимулира междуобщинското партньорство в социалните услуги.

Специфична цел 5.2. Да се утвърдят ефективни механизми за междусекторно сътрудничество и развитие на смесени услуги.

Развитието на партньорствата между общини и сектори, изграждането на мрежи на областно и местно ниво ще способства за съчетаването на наличните и потенциалните ресурси, допълването и съгласуването на дейностите на ангажираните институции от различните сектори с фокус върху потребителите на услуги, уязвимите общности и групи.

7. Ресурси

7.1. Изграждане на капацитет за изпълнение на стратегията

Изграждането на капацитет за реализиране на Общинската стратегия за социалните услуги има за цел да повиши административния и организационен капацитет на всички организации, институции - участници в реализацията на стратегията.

В настоящия раздел са представени дейностите и мерките, насочени към развитие на човешките ресурси, ангажирани както с управлението, така и с предоставянето на бъдещите услуги. Целта е да се осигури възможност за повишаване на професионалната квалификация и опита на доставчиците на услуги. Планирани са и мерки на база на прогнозиране на необходимите човешки ресурси за бъдещото разкриване на услуги, заложен в Общинската стратегия. Изведени са следните цели:

Обща цел 4: Създаване на система за повишаване качеството на социалните услуги чрез развитие на човешките ресурси.

Специфична цел 4.1. Изграждане и развитие на капацитет за планиране и управление на социалните услуги.

Специфична цел 4.2. Изграждане и развитие на система за повишаване на професионалната компетентност на персонала, предоставящ социални услуги.

Специфична цел 4.3. Развиване на капацитет за наблюдение, оценка и повишаване качеството на социалните услуги.

8. Комуникационна програма

Комуникационната програма има за основна цел да подпомогне общинските институции, специалисти, неправителствени организации и др., ангажирани с реализирането на политиките по предоставяне на социални услуги на територията на общината, чрез привличане на широк обществен интерес и пряко участие в реализирането на Стратегията.

8.1. Цели, водещи принципи и дейности на комуникационната програма

Основните цели на комуникационната програма на Общинската стратегия за развитие на социални услуги в общината са:

- ✓ Да информира обществеността и да популяризира целите и резултатите от реализирането на стратегията;
- ✓ Да спомогне за изграждане на обществена подкрепа на политиките на социално включване.

Целевите групи на комуникационната програма са:

- ✓ Структури на местната власт;
- ✓ Неправителствени организации и доставчици на социални услуги;
- ✓ Рискови групи;

- ✓ Потребители на социални услуги;
- ✓ Медии;
- ✓ Бизнеса;
- ✓ Широката общественост.

Водещите принципи на комуникационната програма са:

- ✓ Целенасоченост;
- ✓ Прозрачност;
- ✓ Достъпност на информацията;
- ✓ Качество на информационните ресурси.
- ✓ Многообразие и ефикасност на използваните комуникационни канали и комуникационни средства;
- ✓ Ефективност на комуникационните послания;
- ✓ Позитивност на комуникационните послания;
- ✓ Широко междусекторно партньорство, сътрудничество и екипност в комуникационния обмен.

8.2. Дейности по реализацията на комуникационната програма

- ✓ провеждане на специализирани кръгли маси /работни срещи/;
- ✓ провеждане на дискусии и семинари по проблемите на целевите групи;
- ✓ публикации и реклами;
- ✓ разпространение на информационни материали, брошури;
- ✓ разпространение на анкети;
- ✓ провеждане на интервюта;
- ✓ провеждане на презентации;
- ✓ провеждане на мероприятия, свързани с промяна на обществените нагласи.

8.3 Възможни измерители за ефективността на комуникационната програма

- ✓ брой институции, НПО, медии, представители на бизнеса, ангажирани с постигане целите на Стратегията;
- ✓ честота на отразяването на дейностите по реализиране на Стратегията в медии.

8.4. Механизми, подходи и техники на комуникационната програма

Създаване на устойчива информационна среда чрез ефективно използване на различни начини и форми за комуникиране и промотиране на Общинската стратегия за развитие на социални услуги: пропаганда, PR, лобизъм, групи за натиск, социологически и политологически инструментариуми, изграждане на идентичности, реклама, чрез:

- ✓ Установяване на приемливи норми и параметри на взаимоотношения между участниците в комуникационния процес – всички заинтересовани страни от изпълнението на стратегията;
- ✓ Оптимален избор на агенти на влияние, които ще бъдат включени като медиатори в комуникационния процес и ще работят в партньорство с медиите.

Изграждане на адекватна и възпроизвеждаща се информационна среда, чрез:

- Подаване на достатъчна информация в общественото пространство;
- Търсене на отзвук и обратна връзка от комуникираната информация;

- Предвиждане на възможности за коригиращи действия;
- Прецизен избор на отделните информационни фрагменти и разполагането им в пространството на отделните медии с цел възходящо мултиплициране на посланията.

Основни комуникационни техники: Комуникационната програма се основава върху няколко основни форми: директна комуникация, комуникация чрез масовите медии, комуникация чрез Интернет и информационни материали и работа с партньори.

Директна комуникация цели да предостави възможност на заинтересованите страни и на широката общественост да споделят своите мнения, гледни точки и предложения в рамките на дискусии, кръгли маси и дебати. Проблемите в социалната сфера изискват непрекъснат дебат и достигане на гласа на обикновените граждани до отговорните за вземане на политическите решения. Само чрез пряк дебат и комуникация могат да бъдат координирани и хармонизирани усилията на ангажираните с различни секторни политики.

Комуникация чрез масовите медии:

- ✓ пресконференции, брифинги и съобщения за медиите;
- ✓ неформални работни срещи на водещи редактори с координационното звено, изпълняващо стратегията;
- ✓ изготвяне на програми от електронни медии с национално покритие за разпространяване на информация относно популяризиране на визията, целите и приоритетите на областната стратегия;
- ✓ Комуникация чрез Интернет и информационни материали.

8.5. Оперативно изпълнение на комуникационната програма

Организацията на оперативното изпълнение на комуникационната програма ще бъде възложена на експерта ЗКСДЕДВ в общинската администрация.

Комуникационна програма: План за действие до 2015 година

№	Дейности	Комуникационни средства	Очаквани резултати	Институции/ партньори	Срок
1.	Организиране на среща на местно ниво за официално представяне на иновативния общински модел за планиране на социални услуги пред всички заинтересовани страни	Директна комуникация	Публикации в медиите	Координатор Звено за мониторинг и оценка	2014
2.	Оторизиране на лице на местно ниво, отговорно за изпълнението на комуникационната програма (КП)	Директна комуникация	Конкретно поета отговорност за изпълнението на КП	Координатор ЗМО	2014

Стратегия за развитие на социални услуги в община Дългопол 2011-2015 г.

3.	Подготовка на комуникационни материали	Брошура	Публикувана на хартиен и електронен носител Общинска стратегия; Поместване на Общинската стратегия в уеб сайта на общината	Координатор ЗМО	текущо
4.	Разпространение на комуникационните материали сред заинтересованите страни	Директна комуникация	Достигане на комуникационните материали до рискови групи, потребители на социални услуги и широката общественост	Координатор ЗМО	текущо
5.	Организиране на дискуссионен форум със специалисти в сферата на социалните услуги и здравеопазването за значимостта от развитието на мобилните услуги в малките населени места	Рекламни материали	Мотивация на специалистите за участие в мобилни екипи	Координатор ЗМО	2014
6.	PR кампания за новоразкриващите се услуги	Рекламни материали	Промотиране на новоразкритите услуги в общността.	Координатор ЗМО	текущо

9. Етапи в изпълнението на стратегията

Общинската стратегия за развитието на социалните услуги в Община Дългопол обхваща 5-годишен период (2011 - 2015), в който се обособяват два етапа с продължителност по 2 и 3 години за изпълнение на стратегията, всеки от които започва с период на подготовка и интензивно оперативна планиране, както следва:

Етап	Период	Дейности
Подготвителен етап	2011, първа половина	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Изготвяне и приемане на Общинска стратегия за социалните услуги ✓ Оперативно планиране на интервенцията през първите 2 години ✓ План за действие 2011
Първи етап	2011 - 2012	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Изпълнение на дейностите по стратегията
Оценка и препланиране	2012, четвърто тримесечие - 2013, първо тримесечие	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Междинна оценка на постигнатите резултати и ефекти от стратегията ✓ Препланиране на следващия тригодишен етап в съответствие със заключенията и препоръките от междинната оценка
Втори етап	2014 - 2015	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Изпълнение на дейностите по стратегията
Финален етап	2015	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Финална оценка на въздействието от Общинската стратегия

Подготовката за стартиране на изпълнението на Стратегията обхваща няколко основни компонента:

1. Формиране на структури, организационна рамка:

- Обособяване на Звено за мониторинг и оценка
- Утвърждаване на процедури за координация на Общинската стратегия.

2. Валидизиране на Областната стратегия на общинско ниво:

- Изготвяне и приемане на Общинска стратегия
- Адаптиране на Стратегията за развитие на социалните услуги към приоритетите, целите и принципите на Областната стратегия за развитие на социалните услуги.

3. Оперативно планиране, създаване на процедури и комуникационни канали за обмен на информация

4. Утвърждаване на ефективно взаимодействие между партньорите и механизми на сътрудничество

Стратегията за развитие на социални услуги в община Дългопол е отворен, динамичен документ и при необходимост може да се допълва, изменя и актуализира.